

GRADISOV VESTNIK

Leto XXX

Ljubljana, 10. avgust 1988

Številka 363

300 največjih delovnih organizacij v Sloveniji

Gradis peti, med gradbeniki prvi

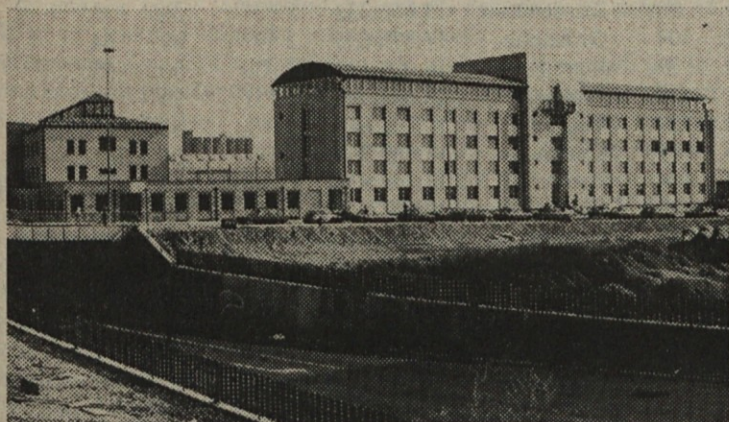
Tudi letos je Gospodarski vestnik v 27. številki 15. julija objavil na osnovi podatkov, ki jih je zbrala in pripravila Služba družbenega knjigovodstva, seznam 300 največjih delovnih organizacij v Sloveniji. Osnova za sestavitev vrstnega reda je bil dohodek delovne organizacije dosežen v lanskem letu, zato je vrstni red sila zanimiv.

Na prvem mestu je namreč ljubljanski Univerzitetni klinični center, ki je imel v minulem letu 65 milijard dinarjev dohodka, leto prej pa je bil na petem mestu. Drugi je REK Rudnik lignita Titovo Velenje z 62 milijardami dohodka, pred dvema letoma je bil na 11. mestu. Tretja je Železarna Ravne – 53 milijard dohodka, ki je bila v letu 1986 na prvem mestu.

Iz vrstnega reda je na dlani, da so največji hkrati tudi med izgubarji, zato bi dejali, da ni problem biti velik, problem je biti uspešen, to tudi kaže, da največji niso najboljši.

Več o seznamu 300 največjih delovnih organizacij v Sloveniji preberite na 2. strani.

C. Pavlin

Kompleks Skladiščno transportnega in trgovskega centra v industrijski coni Maribora bo lepa reklama za sposobnosti Gradisa.

Do konca leta je dela dovolj

Gradbena sezona na višku

Zmogljivosti Gradisa so v tem trenutku kar lepo zasedene. Če bi bilo tako do konca leta, bi Gradis tudi v prihodnjem seznamu 300 največjih v Sloveniji verjetno obdržal prav tako dober položaj, kot v letošnjem. Razmere pa niso tako rožnate, kot izgleda na prvi pogled.

Naša produktivnost, na primer, je slabša kot lani. Težak gospodarstvenik ni naklonjen investicijam, tako da bo prihodnje leto za gradbenike zelo težko.

Več o tej problematiki na notranjih straneh časopisa. M. M.

Polletno poslovanje Gradisa

Rezultati so še zadovoljivi

Težki pogoji gospodarjenja, o katerih nas dnevno obveščajo tisk, radio in televizija, se nedvomno odražajo na našem delu in vplivajo tudi na rezultate poslovanja Gradisa. Močno zmanjšana investicijska potrošnja vpliva tudi na angažiranost Gradisa. Potrebni so veliki napor pri pridobivanju novih del, ki nam bodo zagotovila, da bomo dosegli z gospodarskim načrtom predviden obseg proizvodnje, dohodek in od njega odvisne osebne dohodke ter vsaj minimalno akumulacijo.

Polletni rezultati Gradisa so še zadovoljivi. Oba kovinska obrata imata tudi ob tem obračunu izgubo. Tozid KO Ljubljana izkazuje izgubo 632 milijonov dinarjev, tozid KO Maribor pa 53 milijonov dinarjev. V tozidu LIO Škofja Loka so v primerjavi s prvim letošnjim obračunom izboljšali poslovanje, saj so polletje zaključili le z motnjami v poslovanju.

Manjši obseg – slabša produktivnost

V prvi polovici letošnjega leta smo obračunali vrednost proizvodnje v višini 156 milijard dinarjev. Ta znesek predstavlja 42 odstotkov od celoletne planirane

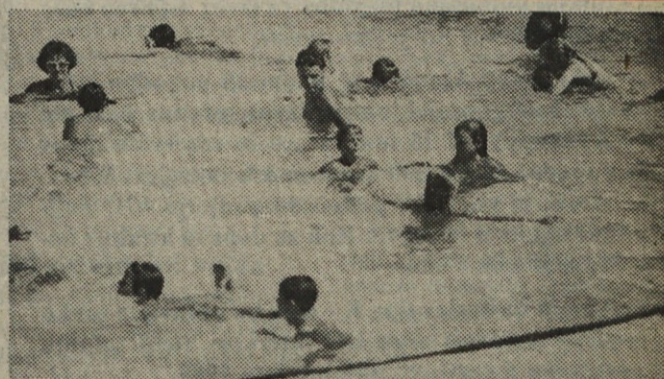
vrednosti, kar daje upanje, da bomo dosegli planiranih 372 milijard dinarjev vrednosti proizvodnje. Od skupaj obračunane vrednosti proizvodnje so gradbene temeljne organizacije obračunale dobrih 72 odstotkov vrednosti proizvodnje, obrati 23 odstotkov in projektivna biroja le en odstotek.

V primerjavi z lanskim polletjem se je obračunana vrednost proizvodnje nominalno povečala za 115 odstotkov, z upoštevanjem porasta cen za približno 155 odstotkov pa se je obseg opravljenih del realno zmanjšal za dobrih 15 odstotkov.

V primerjavi z lanskim pollet-

Nadaljevanje na 3. str.

Ah, to morje!

Letošnji dopust na morju je precej zasoljen, saj za štiričlansko družino komajda zadošča milijon dinarjev.

Kljub temu, na dopustu pozabimo na te in podobne težave ter se skušamo ohladiti v morju, ki pa je letos, da kopanje ne bi bilo preveč udobno, za nameček še cvetelo.

C. P.

17. seja IO ROS delavcev gradbeništva

Kritično o poslovanju

Aktualni gospodarski dogodki so privedli, da se sindikalna aktivnost odvija tudi v vročih poletnih mesecih. Tako je Svet za vprašanja uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije obravnaval in podal Stališča in predloge na Izhodiščne osnove za reformo gospodarskega sistema.

Prav gotovo bo to tema, s katero se bomo v vseh sredinah, tako v delovnih organizacijah, temeljnih organizacijah združenega dela kot tudi v vseh družbenopolitičnih skupnostih, ukvarjali še vso jesen, saj bo kar čez noč težko zavreči Zakon o združenem delu.

V tem smislu je tekla tudi obširna razprava na 17. seji IO Republiškega odbora sindikata delavcev gradbeništva Slovenije, saj večina podpira novi sistem seveda ob zahtevku, da gre za popolno prenovo brez ohranjanja starih načinov, tudi miselnosti ne.

• Druga aktualna tema seje so bila poročila o poslovanju posameznih delovnih organizacij s področja gradbeništva v prvi polovici letošnjega leta. Iz podanih poročil je bilo razvidno, da je le malo delovnih organizacij poslovalo z izgubo ziro-ma so poslovale pozitivno.

Kljub tako dobrim polletnim rezultatom pa je strah vseh gradbincev za drugo polletje, še posebno pa za drugo leto, saj projektanti razen za nizke gradnje skorajda nimajo nikakršnega dela. Iz poročil je bilo tudi razbrati, da ima večina DO med osnovnimi nalogami tudi zmanjšanje delovne sile.

Od ostalih točk dnevnega reda so bile na seji podane informacije na pripravo za posvet o vprašanih povračil iz naslova materialnih stroškov, o izvedbi in vseh aktivnostih v zvezi z

Dnevom gradbincev Slovenije ter pripravah na 20. zvezno srečanje gradbenih delavcev Jugoslavije, ki bo od 2. - 4. septembra 1988 v Subotici.

M. K.

Pogodba je podpisana

Izvoz v Sovjetsko zvezo

Kljub težavam Gradisove strojegradnje se nadaljujejo prizadevanja za izvoz te opreme na tuje. Tako je bila pred kratkim podpisana pogodba za izvoz asfaltne baze in petih finišejev v Sovjetsko zvezo.

Kovinski obrati Maribor so podpisali pogodbo z beograjskim Energoprojektom za izvoz asfaltne baze tip AB - 2 zmogljivosti 25 ton na uro in rezervnih delov zanj v vrednosti 334.200 obračunskih dolarjev. S Sovjetske strani je pogodbo podpisalo podjetje V/O Seljhozpromeksport iz Moskve. Rok za dobavo asfaltne baze je 30. september letos.

Izvoz petih finišejev tipa K - 6 pa bo opravljen preko novosadske Agrovjvodine DO Interkop. Stroji morajo biti naročniku dobavljeni oktobra leta 1988.

V teku so nadaljnji pogovori za sklepanje novih poslov za izvoz izdelkov Kovinskih obratov Maribor v Sovjetsko zvezo.

Ljubomir Veljić

- Vem, da lahko gremo na morje, ampak ne smemo. Saj veš, da nas bi potem vsi postrani gledali!

300 največjih v Sloveniji

Največji niso najboljši

Na seznamu največjih DO v Sloveniji (po kriteriju dohodka) je na četrtem mestu ŽG Ljubljana, peti je Gradis, šesti SCT, sedmi IMV, osmo Gorenje DO Gospodinski aparati Titovo Velenje, deveta je Mura Murska Sobota in deseta Sava Kranj DO Industrija gumijastih, usnjenih in kemičnih izdelkov.

Glede na lanskoletni seznam je prišlo do precejšnjih premikov DO. Rudnik rjavega premoga Trbovlje se je z 48. mesta povzpela na 11., Lesnina iz 22. na 12. TAM je s 3. zdrsnil na 14.

mesto, Železarna Jesenice iz 2. na 24. mesto itd.

Največji padec je doletel, zaradi znanih razlogov, Litostroj s 17. mesta na 129. in Papirnica Vevče z 81. na 205. mesto.

Podrobneje si oglejmo, kako so razvrščene gradbene DO:

Mesto		Ime OZD	Dohodek	Zaposl.	Mesto	
1987	1986				1987	1986
5.	6	Gradis	45.409.412	7.152	3.	4.
6.	12.	SCT-Obnova	45.113.856	7.003	4.	3.
30.	38.	Pionir	28.147.506	4.414	17.	17.
62.	60.	Geološki zavod	20.103.404	2.153	78.	71.
76.	98.	Konstruktor	18.666.252	2.924	39.	33.
82.	104	Grosuplje	17.575.655	2.597	49.	64.
99.	79.	Ingrad	16.029.122	3.038	30.	35.
101.	112.	Primorje	15.644.589	2.151	79.	79.
114.	129	Vegrad	13.392.645	1.973	88.	85.
115.	119.	Gorica	13.360.764	1.723	101.	105.
122.	130.	Beton	13.172.838	1.928	94.	88.
126.	131.	Gradbinec	12.855.528	1.854	97.	101.
172.	189.	Kograd	10.375.553	1.250	170.	170.
180.	220.	Stavbenik	10.018.176	1.298	162.	161.
188.	242.	Stavbar	9.562.324	1.353	154.	157.
285.	-	Kraški zidar	6.576.361	812	243.	-
292.	-	Pomurje	6.444.077	1.188	178.	-
293.	-	Kom. gradb. podj. Ptuj	6.415.411	855	226.	-
298.	294.	Smelt	6.382.823	346	296.	297.
300.	235.	Gradb. final.	6.311.044	947	213.	214.

Na koncu naj omenimo še zanimivo primerjavo med seznamom 300 največjih in seznamom, ki je bolj poznan pod imenom »rdeča knjiga«, ki ga je letos že četrtri pripravila Gospodarska zbornica Slovenije, vendar upoštevajoč druge kriterije s poudarkom na kazalcih uspešnosti, kot so dohodek na delavca, dohodek na poprečno uporabljena poslovna sredstva, akumulacija na delavca, akumulacija na poprečno uporabljena poslovna

sredstva itd. Ta seznam kaže precej drugačno podobo slovenskih delovnih organizacij in marsikdo je mnenja, da je seznam iz »rdeče knjige« bolj realna podoba največjih.

Tako se je na seznamu delovnih organizacij, ki imajo izgubo ali v katerih akumulativnost pada in se lahko kaj hitro znajdejo v izgubi, ne glede na to, da imajo v svoji sestavi tudi kak boljši tozd, tudi Gradis.

Nadaljevanje s 1. strani

Rezultati so še zadovoljivi

jem smo imeli v Gradisu po-
prečno **zaposlenih 7051 delav-**
cev, kar je za 1 odstotek ali 75
delavcev manj.

Na mesec je vsak zaposleni
opravi 149 učinkovitih ur – to je
2 uri manj kot v lanskem pollet-
ju.

Produktivnost, ki jo merimo z
vrednostjo lastne proizvodnje na
efektivno uro dosega 17.789 di-
narjev, kar pomeni **realno pos-**
labšanje za 4 odstotke.

Stroški manjši – dohodek večji

Iz bilančnih podatkov je raz-
vidno, da smo bili v prvi polovici
letošnjega leta gospodarni pri
našem delu. Porabljena sredstva
v skupni višini 103 milijarde di-
narjev so se povečala manj kot
se je povečal obseg del, kar tudi
pomeni, **da smo izboljšali eko-**
nomičnost poslovanja.

Ekonomska kategorija	I-IV/87	%	I-IV/88	%	Ind.
Dohodek	18.617	100	47.294	100	254
Obveznosti	5.540	30	11.692	25	211
Čisti dohodek	13.077	70	35.602	75	272
Bruto osebni dohodek	11.172	60	30.905	65	277
Stán. gradnja + investic. poraba	481	1	1.087	2	226
Poslovni sklad	720	5	1.949	4	271
Rezervni sklad	704	4	1.661	4	236

Iz prikaza lahko ugotovimo,
da se je struktura dohodka res
spremenila. Zmanjšal se je delež
obveznosti in povečal delež bru-
to osebnih dohodkov.

Padec OD za 15 odstotkov

Bruto osebni dohodek (BOD)
je nov pojem saj vsebuje poleg
neto osebnega dohodka, vseh
prispevkov – ki so v letošnjem
letu večji, tudi neposredna
sredstva sklada skupne porabe
(regresi, odpravnine, pomoči
...). Izkazuje nominalno pove-
čanje za 177 odstotkov. Zelo
grob popravek lanskega zneska,
ki smo ga ob polletju razporedili
za OD (10.891 milijonov dinar-
jev) in skupno porabo (281 mili-
jonov dinarjev) bi predstavljali
BOD v višini 13.450 milijonov
dinarjev.

To pomeni, da so se bruto
osebni dohodki nominalno pove-
čali za 130 odstotkov, kar ni toli-
ko kot so se povečali življenjski
stroški. Po podatkih slovenskega
zavoda za statistiko so se le-ti
povečali v letu dni za 173 odstot-
kov, kar predstavlja **realni padec**

To je ugodno vplivalo na do-
hodek. **Dosegli smo ga 47 mili-**
jard dinarjev, kar pomeni 154
odstotno povečanje v primerjavi
z lanskim polletjem. Dosegamo
pa 43 odstotkov planirane vred-
nosti.

Razporeditev dohodka

Razporejanje dohodka je v le-
tošnjem letu nekoliko drugačno.
Spremembe so bile že večkrat
obrazložene, zato so tu omenje-
ne povsem na kratko. S spre-
menjenim načinom financiranja
dela družbenih dejavnosti se je
plačevanje dela obveznosti za te
dejavnosti preneslo iz »obvezno-
sti iz dohodka« v bruto osebne
dohodke. Zaradi te spremembe
je otežkočena in hkrati nerealna
primerjava z lanskim polletjem.
Kljub temu prikazujemo razpo-
reditev dohodka v milijon dinar-
jih:

osebnih dohodkov za dobrih 15 odstotkov.

V prvih štirih mesecih letošn-
jega leta smo morali ugotovljati
dovoljeno višino bruto osebnih
dohodkov po določilih družbe-
nega dogovora – tako kot v drugi
polovici lanskega leta. V mesecu
maju pa je bil sprejet dokaj
strog interventni zakon, ki velja
v vsej državi. Po določilih tega
zakona se morajo najprej ugotovi
izplačani osebni dohodki na
delavca v lanskem obdobju in ta-
ko ugotovljeni znesek se poveča
s prav tako zakonsko določenem
indeksom porasta. Primerna ozi-
roma dovoljena višina bruto
osebnega dohodka na delavca se
pomnoži s številom zaposlenih
delavcev in dobi dovoljena viši-
na izplačil za vsak mesec.

Morebitna prekoračitev tako
izračunane višine bruto osebnega
dohodka se mora poračunati
oziroma vrniti v naslednjem me-
secu, če je večja, pa se porazdeli
na daljše obdobje. Pri tako stro-
go določeni višini oziroma pora-
stu bruto osebnega dohodka pa
ne smemo pozabiti, da je vsako
tudi zakonsko določeno pove-

Brunarica, ki ji je za Alojza Murnika izdelal LIO Škofja Loka.

V Zelencih pri Kranjski gori

Brunarica iz LIO

Nedaleč od Kranjske gore, v Zelencih, kot pravijo domačini
predelu med Podkorenem in Ratečami, si je podjetni Jeseni-
čan Alojz Murnik zamislil postaviti brunarico. Od ideje, da na
parkirišču, od koder je le deset minut hoje do izvira Save Do-
linke, postavi brunarico, je sicer preteklo nekaj Save, saj je za
postavitev potreboval kar 16 dovoljenj.

Kakorkoli že, z zamisljo se je Alojz Murnik aprila oglasil v
Lesno industrijskem obratu v Škofji Loki, kjer so mu naši
strokovnjaki Zorčič, Jeraj in Hostnik radi priskočili na pomoč
in mu pripravili ustrezno tehnično dokumentacijo.

Po pridobitvi dovoljenj je bil objekt, ki je v florisni velikosti
8,75 × 4,75 m, hitro izdelan in na omenjenem parkirišču na
pripravljeno ploščo tudi postavljen. Seveda so v objekt vgraje-
ni skoraj vsi proizvodni izdelki iz LIO Škofja Loka, tako da bo
brunarica predstavljala tudi nekak vzorčni objekt.

Upamo, da bo podobnih naročnikov še več in da ta brunari-
ca ne bo ostala edini primerek.

M. K.

čanje osebnega dohodka odvis-
no od ustvarjenega dohodka.

Do sedaj se v Gradisu še ni
primerilo, da bi v katerikoli or-
ganizacijski enoti prišlo do vra-
čanja dela osebnega dohodka.
Vsaka odločitev o dvigu akonta-
cijske vrednosti točke je v tesni
zvezi s poslovnimi rezultati in
našimi možnostmi, to je dohod-
kom. V nekoliko bolj neugod-
nem položaju sta oba kovinska
obrata, ki imata ob polletju in
sta imela že v prvem tromesečju
prikazano izgubo. V primeru iz-
gube so določila interventnega
zakona še strožja in so osebni
dohodki še bolj omejeni.

Akumulacija večja

Stroga določila interventnega
zakona imajo pozitiven učinek
na akumulaciji. To kažejo tudi
naše številke, saj se je del čistega
dohodka namenjen za poslovni
sklad povečal za 171 odstotkov.

Za akumulacijo, ki je seštevek
poslovnega in rezervnega skla-
da, smo začasno namenili 3,6
milijarde dinarjev.

Planirane vrednosti iz razpo-
reditve dohodka dosežemo ob
polletju s približno 40–41 odstot-
ki.

Že uvodoma je omenjeno, da
imata tudi ob tem periodičnem
obračunu oba kovinska obrata
izgubo. V tozdu LIO Škofja Lo-
ka pa so dosegli boljše rezultate,
tako da imajo le motnje v pos-
lovanju. To pomeni, da niso ust-
varili toliko dohodka, da bi si za-
gotovili minimalno akumulacijo.
Tudi tozdu Inženiring ni mogel
oblikovati rezervnega sklada v
predpisani višini, kar tudi pome-
ni motnje v poslovanju.

**Rezultati, ki so pred nami niso
slabi. Glede na angažiranost ne-
katerih temeljnih organizacij bo
v drugi polovici leta potrebno
vložiti še več naporov, da bomo
dosegli s planom postavljene cil-
je. Žal še niso obdelani in ob-
javljeni podatki drugih gradbe-
nih organizacij v Sloveniji, saj
še le primerjava z drugimi prika-
že pravo vrednost doseženega.**

Zora Vehovec

Predsednik ZKPO Leopold Ilovor o LIO

Kolektiv poznam in verjamem vanj

V tozdu Lesno industrijski obrat v Škofji Loki veje po uvedbi ukrepov družbenega varstva svež veter upanja, da se bo tozdzendarle izkopal iz težav. Optimist je tudi diplomirani ekonomist Leopold Ilovor, predsednik začasnega (sanacijskega) kolegijskega poslovodnega organa: »Trdno sem prepričan, da je kolektiv tozda LIO pripravljen in sposoben obvladati trenutno izredno težak položaj in se že v tem letu vsaj približati normalnemu stanju iz naslova tekočega poslovanja.«

Takole pravi: »Kolektiv poznam. Do leta 1980, ko sem prevzel direktorsko mesto v Jelovici, sem bil gradisovec 18 let. V letu 1986 sem se upokojil, potem pa niti nisem spremljal v podrobnosti razlogov, ki so povzročili stagnacijo v mnogih kolektivih in tudi težak položaj v LIO.

Potem, ko me je vodstvo Gradisa povabilo k sodelovanju za razrešitev problematike v tozdu LIO, sem pred odločitvijo da ali ne skrbno proučil bilance zadnjih nekaj let poslovanja tozda, rezultate tekočega leta in seveda planske dokumente. Na podlagi navedenih dokumentov sem si ustvaril svoje mnenje in sem prepričan, da bomo s sanacijo tudi uspeli; če ne bi bil, bi ponujene nevhvaležne naloge niti ne sprejel.

Tako naj tudi povem, da nimam namena in ne bom raziskoval vzrokov in krivcev za nastali položaj; to ni moja naloga! Moja vloga je, v okviru danih možnosti in sposobnosti pomagati, da tozdz izplava iz težav in se znajde v kolikor toliko normalnih pogojih gospodarjenja. **Pri tem naj dodam, da smo se v prvi fazi odločili, kot to predvideva predsanacijski program, za sanacijo tozda kot samostojnega subjekta združenega v DO Gradis.**

• *Kateri so tisti odločilni argumenti, ki vam vlivajo trdno vero v uspeh in se odražajo v vašem optimizmu?*

»Osnovna ugotovitev, ki se je ne da z ničemer izpodbijati je, da so bile že v planskih dokumentih določene in potem sprejete (pre)majhne obveznosti fizičnega in vrednostnega obsega proizvodnje. Planiran skromen obseg ni mogel pokrivati visokih fiksnih stroškov in stroškov dokaj številnega strokovnega kadra. Ta problem se je skušal reševati s povečevanjem cen, česar pa trg zaradi konkurenčnosti na tem področju ni sprejel.

Druga ugotovitev, ki podkrepljuje optimizem, so polletni rezultati poslovanja. Tozdz ne izkazuje več izgube temveč le še prisotne nekatere motnje v poslovanju. Odločitev o povečani proizvodnji, ki so jo podprli člani delavskega sveta, družbenopolitičnih organizacij in člani strokovnega kolegija, se je izkazala za pravilno. V mesecu juliju smo uspeli pridobiti nova naročila in poskrbeti za nabavo potrebnih reprodukcijskih materialov v takem obsegu, da bi naj do konca leta plansko obveznost preseglj za vsaj 50-odstotkov. **S številka-**

mi to pomeni od planiranih 12,54 milijarde dinarjev bo konca leta doseženih med 18–20 milijard celotnega prihodka.

Že zdajšnja angažiranost nam, kot sem že omenil, daje realne možnosti za sanacijo in s tem za normalna izplačila osebnih dohodkov, ki so zdaj zakonsko omejena. Zaradi omejenih izplačil OD je nekaj, predvsem strokovnih delavcev, že zapustilo kolektiv, to pa je stanje le še poslabšalo. Je pa še prisotno nezaupanje in dvom nekaterih notranjih (v Gradisu) kot tudi zunanjih činiteljev, ki neposredno ali pa posredno vplivajo v raznih oblikah na pogoje gospodarjenja in s tem tudi na doseganje rezultatov poslovanja.«

• *Bi nam za konec povedali še nekaj besed o poslu – izvozu montažnih hiš v Ameriko – o katerem te dni bomo v sredstvih javnega obveščanja?*

Med Gradisovim Lesno industrijskim obratom v Škofji Loki in tamkajšnje Jelovico se je že pred leti izoblikoval korekten odnos poslovne sodelovanja pri vseh večjih projektih (Italija, Avstrija, Irak in drugod) in sicer pol-pol.

• Tokrat gre za posel o izvozu 330 montažnih hiš v Združene države Amerike. Pri izvozu bomo sodelovali partnerji Jelovica in Gradis kot izdelovalca z vsak po polovico vrednosti ter DO Slovenijales-Trgovina kot izvoznik in posredni kupec. Vrednost tega posla znaša okrog deset milijonov dolarjev.

Že v letošnjem letu naj bi prišlo do izvoza 48 hiš, kar predstavlja okrog dve milijardi dinarske protivrednosti za Gradis in enako vrednost za Jelovico. Ostalo količino (282 hiš) bi bilo treba narediti in odposlati do septembra prihodnje leto. **Zaključni razgovori s podpisom pogodbe so predvideni v času med 8. in 11. avgustom; glede na že posredovane orientacijske ponudbe za posamezne sklope objektov ter že izvožene hiše in bližnji podpis pogodbe pa so utemeljena tudi pričakovanja, da bomo na ameriškem tržišču pridobili še nove naročnike.**

G. B.

Prejeli smo: delavci KO Ljubljana o dogajanjih v njihovem tozdu

Je res vse čisto?

Delegati moščanske skupščine so 6. julija 1988 razpravljali tudi o predlogu sklepa o redni likvidaciji GIP Gradis tozdz Kovinski obrati Ljubljana. Z 19 glasovi »za« (nobenih proti in nobenih vzdržanih) kot je glasovala delegacija združenega dela, ter z 12 glasovi »za« (1 vzdržan) kot je glasovala delegacija zbora krajevnih skupnosti, so tozdu Kovinski obrati predpisali, po njihovem mnenju, edino pravo in učinkovito zdravilo – likvidacijo.

Ne gre za kritiko takšne odločitve kar na počez, bolj žalostno pri vsej zadevi je, da so se odločili očitno premalo obveščeni, brez natančnega vpogleda v korenine in ozadje vzrokov, ki so ta Gradisov tozdz v tako situacijo sploh pripeljali. A ne, da takšnih gradiv in analiz ne bi bilo. Obstaja na primer tudi kar 58 strani dolg zapisnik Službe družbenega knjigovodstva, ki drugače razgalja nekajletno dogajanje v tozdu Kovinski obrati – z imeni in priimki odgovornih kreatorjev in z vsebino »veseloiger«, ki so jih režirali.

Da bo bolj jasno, ne govori poročilo le o napakah bivših vodilnih te temeljne organizacije, pač pa tudi o njihovem »zgodnjem sodelovanju« z nekaterimi člani najvišjega vodstva Gradisa. S tem delegati moščanske skupščine niso bili samo zavedeni (ko namreč za vse skupaj niso vedeli), najbrž so zaradi tega naredili še eno, nikakor ne nepomembno napako: odločili so se namreč tudi, da bodo o odgovornosti za nastali položaj tozda Kovinski obrati razpravljali kasneje.

Pa smo pri najbolj bistvenem in gotovo tehtnem vprašanju. V čigavem interesu se takšna razprava celo v skupščinskih klopek, kjer bi človek pričakoval natančnost, objektivnost, analitičnost, deli v dva ali več delov, ko še živečega bolnika najprej pokopljejo, čez čas pa se bodo zmenili, kdo ga je sploh spravil zdravega na bolniško posteljo.

In ko smo ravno pri besedi »zmenili«, je treba povedati, da se ob šestotulijski razpravi v moščanski skupščini res moramo tudi vprašati, kdo vse in zakaj je imel interes tako hitro brisati en tozdz, in koga ni prav nič zanimalo pri tem, da Kovinski obrati niso stene in material, pač pa predvsem 170 ljudi, ki znajo in so pripravljeni še naprej zagnano delati.

Mimo članov kolegijskega poslovodnega organa tukaj gotovo ni mogoče. Vprašanje pa je, ali jih res toliko skrbi položaj Kovinskih obratov ali bolj njihov lasten položaj, če bi se vzroki in ozadje prehitro razkrili. Prej najbrž drugo kot prvo, saj bi se sicer kot vodilni delavci prav oni še posebej morali truditi, da bi bile pri odločanju o tako pomembni stvari vse karte na mizi ali če rečemo po samoupravljalško – da bi zagotovili vsem, katerih dvignjena roka ali izrečena beseda je premikala jeziček

na tehtnici, natančen vpogled do vseh podatkov in informacij, kot poslovodni delavci pa naj bi bili še posebej odgovorni tudi za to, da bi kot je treba, najprej obvestili vse v hiši, zlasti družbenopolitične organizacije. Potlej najbrž stališče in mnenje Gradisovega sindikata ne bi bilo domala do besede enako kot njihovo, saj verjetno sindikata nimamo zaradi tega, da bi na pamet ščitil in zagovarjal na hitro roko skovane predloge predpostavljenih poslovodnih ljudi.

Potemtakem res ne more najhujša kritika za tako sprejet sklep v občinski skupščini leteti samo na delegate, ki so dvignili roke. Morebiti je marsikdo od njih glasoval za likvidacijo tudi zato, ker je predsednik IS opozoril na možne posledice, če delegati ne bi sprejeli take odločitve.

V sistemu in z načini, kakor so se že konec lanskega leta, zlasti pa še letos »lotili« reševanja tega tozda v delovni organizaciji, drugega tudi ni bilo pričakovati, na vse pretege so se namreč trudili metati dovolj zaščitena, predvsem pa dovolj debela pole-na pod noge tozdzovskim iskanjem in dokazovanjem, kako se pošteno in učinkovito dela. To, da iz žiro računa tozda Kovinski obrati »nenadoma izgine« 24 starih milijard, ki jih hitro veselo porabijo drugi, je prej razprava za nadzorne organe v hiši in zunaj nje, kot pa za razglabljanje v internem glasilu. Tu namreč ne gre samo za potvarjanje resnic in prilagajanje izjav ter dejanj trenutnim potrebam (nekaterih vodilnih), očitno je v ozadju tudi še strokovna nesposobnost, ki zdaj lahko mahajo z zastavo samoupravljanja in delegatskega odločanja na višji ravni.

Taki in podobni načini v Jugoslaviji niso novi. Zato smo, kjer smo. Ne gre samo za 170 zdaj še zaposlenih v tozdu Kovinski obrati, bilo bi pa dobro, da o vsem razmisli vsak delavec kateregakoli tozda v Gradisu. Jutri ali pojutrišnjem bo lahko, če bo takole teklo, še marsikdo v isti kaši. To naj ne bi bil samo poziv za več samoupravljanja in manj uzurpiranja pravic posameznikov. Očitno bi pri nas v hiši še kako potrebovali tudi (poleg večje strokovnosti in poslovnosti) demokratični dialog. Pa samokritiko tistih odgovornih, ki zdaj še upajo, da so si morebiti še zadnji trenutek, čeprav na hitro res umili roke.

Slava Žura

Angažiranost Gradisa za letos zadovoljiva

Negotova prihodnost

Po preteku polovice leta je že možno podati približno oceno angažiranosti Gradisa za tekoče leto. Član KPO Tone Zaletelj je ocenil letošnje stanje v domovini, član KPO Boris Pečenko pa Gradisovo dejavnost v tujini.

Tone Zaletelj: »Glede na težave v gradbeništvu, ki so danes po moji oceni izredno velike, je angažiranost približno v mejah načrtovanega. Nikakor pa z angažiranostjo nismo povsem zadovoljni, saj se bo pretežen del prevzetih del zaključil nekje v jeseni. S pridobivanjem novih del bodo težave, saj jih bo izredno malo, konkurenca pa je izredno velika.

V zadnjem času se povečuje konkurenca v Sloveniji ne samo naših delovnih organizacij, ampak tudi gradbene organizacije iz drugih delov Jugoslavije. Nekateri se odločajo za dumpinške cene, kar še poslabšuje položaj gradbenih delavcev. Tudi investitorji izkoriščajo sedanje razmere v gradbeništvu, tako da so njihove zahteve po nižjih cenah, visokih kreditih in sovlaganijih iz dneva v dan večje. To še dodatno slabi moč gradbene operative.

Angažiranost po regijah, kjer imajo sedeže naši tozdi je različna, ponekod boljša kot drugje, razlike pa so tudi po dejavnostih. V gradbeniški dejavnosti je nekoliko boljša kot v industrijski - kovinski, lesarski in industriji prefabriciranih elementov.

• Zaskrbljujoč je tudi podatek, da so naši projektivni biroji precej slabo angažirani v primerjavi s istim časom v preteklem letu, kar potrjuje naše trditve o pomanjkanju del že danes in kar velja tudi v prihodnje. Če na mizah projektantov ni projektov je to dokaz o upadanju investicij.

Pričakovali smo, da se bo situacija o možnostih zaposlitve naših kapacitet nekoliko izboljšala pri izgradnji termoelektričnih in hidroenergetskih objektov, pa tudi ekoloških projektov. Vidimo pa, da se tudi te gradnje prelagajo v prihodnost. Prav tako smo pričakovali večjo in hitrejšo gradnjo infrastrukturnih objektov - transjugoslovanske avtoceste in osimskih cest, sedaj pa se tudi ta dela časovno odmikajo. Trditve, da bo do leta 1992, danes po mojem mnenju niso več realne.

Boris Pečenko o nekaterih Gradisovih prizadevanjih v tujini: »V Zvezni republiki Nemčiji se močno povečuje naša prisotnost, tam imamo že 270 ljudi, obstaja pa potreba po še 80 naših delavcih. Računamo, da bo jeseni v delovni enoti Frankfurt že 340 zaposlenih.

Pri ponudbi za dela v Iraku, za katera smo se potegovali, smo najbolj

ugoden ponudnik, vendar je posel sedaj v fazi dogovarjanja. Iračani namreč zahtevajo kreditiranje del, kontingent kreditov za Irak preko Jubmesa (Jugoslovanska združena banka za mednarodno ekonomsko sodelovanje) je že izčrpan, tako da bi soglasje za posel moral dati zvezni izvršni svet.

• Pri gradnji hidroelektrarne Bistrica v Korici (Koralpe) nismo udeleženi. Od Rudisa žal nismo dobili zagotovila, da bomo pri delu uradno pravilno registrirani in da bodo vsa ustna zagotovila koroških oblastj, ki so jih koroški politiki dali Rudisu, tudi dejansko realizirana - glede prispevkov, dovoljenj za tovarni tranzit (izvoz gramoza, gradbenih elementov) ter uvoza cementa v Avstrijo.

To delo v Kudu v Iraku je kot našaš za nas, praktično je enako kot je bilo v Qurni in je 200 kilometrov bliže Bagdadu. Poznamo že njihove navade, imamo pa tudi dobre kontakte z ljudmi. Posel je za nas zelo zanimiv, seveda pa v kak nenormalen rizik ne bomo šli. Težko je tudi presoditi, kako bo napovedani konec vojne med Irakom in Iranom vplival na dogajanja.

Pojavljamo se tudi kot interesent za izdelavo ponudbe za dela v kraju Brezina v Alžiriji, o izbiri ponudnika bodo razpravljali še v gospodarski zbornici. Potekajo tudi razgovori za delo v Italiji. Zahodni trg je težje dostopen, pri pridobitvenem delu pa je zato zagotovljen denar za plačilo.

Trenutno proučujemo ponudbo, da bi se z ostalo slovensko gradbeno operativno udeležili rekonstrukcije tovarne celuloze Obir v Rebrci na avstrijskem Koroškem.

Za prodornejši nastop Gradisa v tujini bo potrebno bolj intenzivno angažirati strokovni kader, ki pa v tem trenutku ni zbran na enem mestu. Sicer pa pri nas že lep čas obstaja problem visokokvalificiranih delavcev, ki jih je premalo.

Brez angažiranosti v tujini pa firma ni firma, ne le zaradi deviz, ampak tudi verifikacije, ki je mogoča le v mednarodni konkurenci. Kakšnih izredno velikih poslov v tujini ne moremo pričakovati in jih tudi nismo zmožni realizirati. Sicer pa velikih poslov v razvitem svetu praktično ni, druge pa jih niso zmožni primerno plačevati. «

M. M.

Kaj bodo sklenili v tozdh?

Odločanje o sanaciji Gradisove strojegradnje

V prejšnji številki Gradisovega vestnika smo zapisali, da se bodo Gradisovi tozdi previdoma do konca julija odločili, ali podpirajo razširjen sanacijski program Kovinskih obratov Maribor, ki vključuje še delovno enoto v Ljubljani. O odločitvi tozdzov naj bi v začetku avgusta razpravljali še delavski svet delovne organizacije. Odločanje pa se je zamaknilo za približno mesec dni, tako da še vedno ni rešena usoda 90 delavcev KO Ljubljana, ki bi bili v tej dislocirani enoti (oziroma 103 delavcev, če upoštevamo še tiste, ki se bodo v kratkem upokojili).

Konec julija je potekala konferenca direktorjev Gradisovih tozdzov, ki je podprla predlog sanacije strojegradnje v Gradisu s tem, da je zahtevala dopolnitev predvsem nekaterih ekonomskih kategorij v omenjenem predlogu. Konferenca je zahtevala tudi odgovorno strokovno kontrolo na ravni delovne organizacije nad izvajanjem sanacijskega programa.

Poslovanje Kovinskih obratov Maribor preverja v okviru tekoče naloge strokovna institucija TMF (Trženje, marketing, finance) iz Ljubljane in ker ima zaradi tega največji pregled nad posameznimi kategorijami poslovanja, sedaj pripravlja dopolnjen sanacijski program.

Celoten obstoj kovinsko predelovalne industrije v Gradisu pa je predvsem v rokah naših delavcev, ki bodo o podpori sanacijskemu programu KO Maribor odločali na delavskih svetih tozdzov. Sanacijski program bo predstavljal za tozde precejšnje finančno breme, predvidena pa je uporaba še drugih virov sredstev, kot je prodaja vseh vrst zalog, presežkov poslovnih prostorov Gradisa na ljubljanskem področju in še druge možnosti.

Janez Raušl, ki je v KSS v DSSS trenutno zadolžen predvsem za iskanje možnosti za praznjenje delavcev KO Ljubljana v ostale Gradisove tozde in druge delovne organizacije, je povedal, da je akcija iskanja delovnih mest v polnem teku. 1. avgusta je bilo v KO Ljubljana zaposlenih še 145 delavcev (skupaj z delavci, ki naj bi ostali v dislocirani enoti). Potekajo razgovori o zaposlitvi 15 delavcev KO Ljubljana na IMP - tozdz Klimat, nekaj delavcev naj bi se zaposlilo v delovni or-

ganizaciji UNIS - Elkos, nekaj pa naj bi jih šlo še v KO Maribor, vendar je njihova prerazporeditev vezana na potrebna finančna sredstva.

Nerazporejenih je ostalo še 37 delavcev (izven tako imenovane jedra). Zadolženi v Kadrovsko socialni službi v DSSS in tozdz KO Ljubljana se angažirajo za vsako objavo in razpis prostih del, dnevno pa so tudi seznanjeni s potrebami skupnosti za zaposlovanje. Obstaja tudi načelen dogovor, da nikogar ne bodo zadrževali, da si lahko vsak poišče novo službo.

• Znana je že opredelitev delavskega sveta tozda Gradbena operativa Ljubljana, ki je na seji 2. avgusta podprla sanacijski program strojegradnje Gradisa. Člani delavskega sveta so se odločili, da brezobrestno združijo sredstva za dobo treh mesecev v višini njihovega deleža (dobrih 21 odstotkov vseh sredstev) za sanacijo likvidnostne situacije Interne banke Gradisa (in preko nje za KO Maribor in nekaj za LIO), vendar pod pogojem, da tudi še tisti tozdi, ki v maju niso združili sredstev za LIO in KO Ljubljana, poravnajo te svoje obveznosti.

Glede na to, da se Gradis ne more in ne sme odpovedati strojegradnji, če hoče obdržati tak položaj in renome v slovenskem gradbeništvu, kot ga je vselej imel, pričakujemo, da se bodo gradisovci le odločili za podporo dopolnjenemu sanacijskemu programu KO Maribor.

M. M.

Prenova železniške postaje Ljubljana

Zahtevno, vendar zanimivo

Prenova zahodne polovice stavbe železniške postaje Ljubljana poteka po načrtih. Kot je običajno pri takšnih delih, pri kakšni stvari malo zamujajo, drugje pa so malo pred terminskim planom, v celoti pa se to poravnava. Dela se namreč navezujejo ena na drugo in jih je potrebno skrbno usklajevati, saj je prenova te stare stavbe dokaj zapletena.

Od sedanje železniške postaje, ki ima spomeniško zaščiteno fasado, bo ostal ohranjen le zunanji obod (zunanje stene), vse notranje stene in sredinski nosilni zid bodo nadometili z novimi, stropi oziroma tla, ki so bila do sedaj lesena pa bodo betonska. To delo je zelo zahtevno, še posebej, ker notranjosti ne morejo preprosto podreti, ker zadnje, drugo nadstropje še ne bo prenovljeno. V njem je namreč šest stanovanj, zanj pa nimajo zamenzjav.

Delovodja **Drago Ohnjec** je razložil, kako je potekalo delo: da bi lahko izvedli takšno sanacijo, so morali z jekleno konstrukcijo povezati nosilne zidove v drugem nadstropju. Zatem so lahko začeli podirati prvo nadstropje in pritličje. Zidove so rušili postopoma in praznine nadomeščali z betonskimi stebri. Za tako delo so se odločili na liču mesta, ker so ugotovili, da je tak način podpiranja hitrejši in nekoliko lažji od klasičnega.

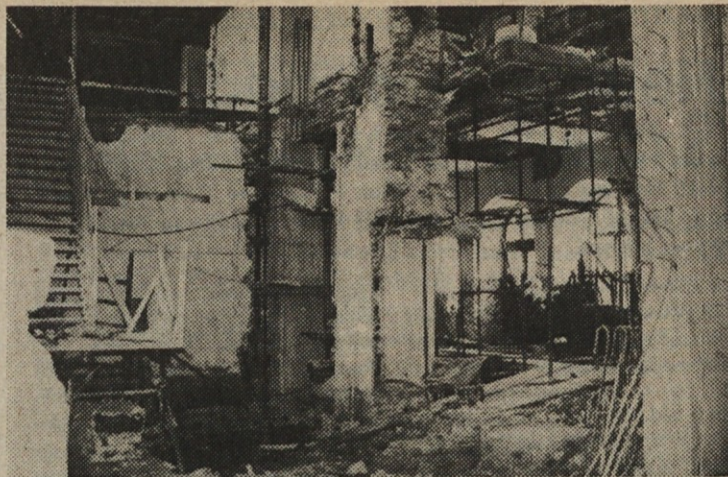
Tako bodo lahko na novo uredili notranjost po želji uporabnika. Za stebre, ki nosijo jekleno konstrukcijo, so morali narediti še temelje v kleti stavbe, kar je bilo prav tako zahtevno delo, ker stavba železniške postaje stoji na nasipnem terenu. Kas-

neje bodo zunanje, stare zidove povezali z novo notranjo železobetonsko konstrukcijo in tako stavbo še protipotresno zaščitili.

Eno najtežjih del je bila priprava instalacijskega jaška v kletne prostore stavbe (po njem so tudi spravili iz kleti odvečni material), ki je namenjen za namestitev opreme. Nekaj stebrov ob peronu so morali podpreti in jim podbetonirati nove, globlje temelje, da so lahko ob njih naredili jašek v klet. Novi temelji so globoki pet metrov, dva metra in pol je navadnega temelja, globlje pa so narejeni po sistemu vodnjakov.

Delo je težko in strokovno zelo zahtevno, vendar zanimivo, pravijo na gradbišču. Potrebno se je tudi sprotno prilagajati raznim presenečenjem - napeljavam vseh vrst, nosilcem in podobnemu, ki jih najdejo pri rušenju. Zato je mnogo nepredvidenega dela in improvizacij. Veliko so jih sami predlagali, pomaga pa jim tudi statik, kadar je potrebno.

Sanacija bi bila hitrejša in lažja, še bi hkrati obnavljali vsa nadstropja, protipotresno pa bi lahko zavarovali celo fasado in ne le do prvega nadstropja, kjer še pride nova betonska plošča.

V notranjosti stavbe železniške postaje je sedaj še pravo razdejanje. Že s fotografije se lahko vidi, kako zahtevna je sanacija te stare stavbe.

Prvo nadstropje bo zaenkrat ostalo v surovem stanju.

Obnova postajne stavbe je zahtevna in nevarna tudi zato, ker poteka delo v več etažah hkrati, tako da imata sektorski

vodja in delovodja veliko odgovornosti. Če bodo sredstva še naprej pritekala kot do sedaj, ne bo težav z roki, pravijo na gradbišču.

M. M.

Tehnični prevzem bo 29. avgusta**Šola v sedmih mesecih**

Prebivalcem ljubljanskega naselja Nove Fužine se ni potrebno bati, da nova osnovna šola ne bi mogla sprejeti učencev že na začetku letošnjega šolskega leta. Čeprav je minilo od začetka gradnje šole do brega pol leta, bo po besedah glavnega delovodje Milana Rajakovića pripravljena za tehnični prevzem že 29. avgusta.

Gradbena dela, ki jih izvaja Gradbena operativa Ljubljana, so praktično že končana. Preostala so jim le še manjša dela, kot je dokončanje fasade na prizidku telovadnice, postavitve kolesarnice in ureditev okolice nove šole. Dela pa se navezujejo eno na drugo, tako da bo potrebno še krepko poprijeti za delo v naslednjih dneh. Milan Rajaković pravi, da bodo delali tudi 24 ur na dan če bo potrebno, vendar meni, da ne bo tako hudo.

Tudi naš tozd LIO iz Škofje Loke je z delom končal. Nekaj težav oziroma zakasnitev pa je z obrtniškimi deli, ki jih je precej. Nekatera obrtniška dela so namreč vezana na končanje drugih obrtniških del, teh pa je kar precej v šolskem kompleksu, ki zajema stavbo z učilnicami, telovadnico in kuhinjo. Sicer pa je na gradbišču kljub vročini živo kot na mravljišču, tako da učenci ne bodo imeli te »sreče« da jim septembra ne bi bilo potrebno iti v novo šolo.

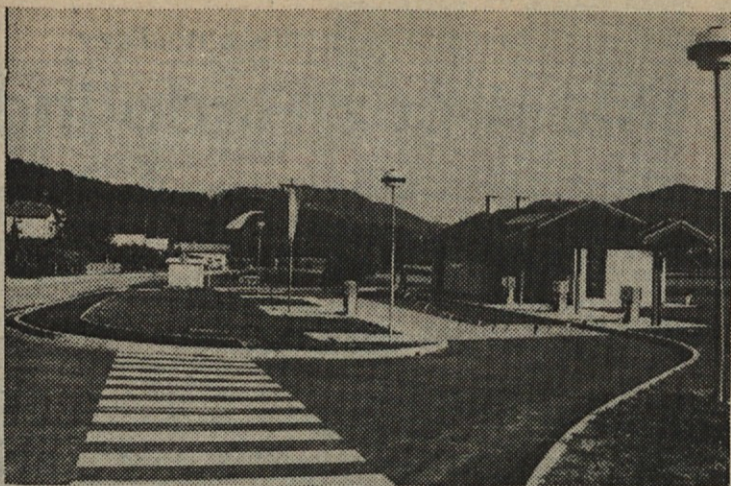
M. M.

Za dostop v kletne prostore je bilo potrebno podpreti kamnite stebre, nato pa jim podbetonirati pet metrov globoke temelje.

Še del fasade bo potrebno narediti, urediti okolico in dokončati obrtniška dela, pa bodo v novo šolo v Fužinah lahko prišli otroci nabirat novega znanja.

V Majšperku ... Dokončan ličen bencinski servis Petrola ...

... in stanovanjski blok, v katerega bo vselitev te dni.

Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima

Ptujskim gradbincem je, izgleda, skupen jezik tuj

»V tretje gre rado«, so ob obisku v našem ptujskem tozdu Gradnje in v odsotnosti direktorja, ki je bil na dopustu, dogajanja in razpoloženje v zvezi z morebitnim novim opredeljevanjem za združitev s tozdom Drava Komunalnega gradbenega podjetja Ptuj, ocenjevali naši sogovorniki. Kot je znano, sta bila oba dosedanja poskusa, da bi v občini združili zmogljivosti gradbene operative, brezuspešna.

Elaborat o združitvi je bil pripravljen tudi v tretje in tokrat, tako menijo zagovorniki združitve, je bil dovolj strokovno utemeljen, da bi že v prvem krogu lahko prišlo do odločitve o skupni nadaljnji poti. Zdaj pa ...

Zgodilo se je tudi tisto, najmanj željeno. Edino večjo letošnjo investicijo na Ptuj – klavnico Perutnine Ptuj – je pridobil izvajalec SCT, operativa obeh domačih tozdov pa si išče drobtinice na pretežno vzdrževalnih delih in adaptacijah v mestu in okolici. Zainteresirana je za vsako delo, celo takšno, kakršnega je donedavna oddajala zasebnim obrtnikom.

V ptujskih gradnjah je močno upadlo tudi število naročil v mižarskem obratu. Za vsak posel

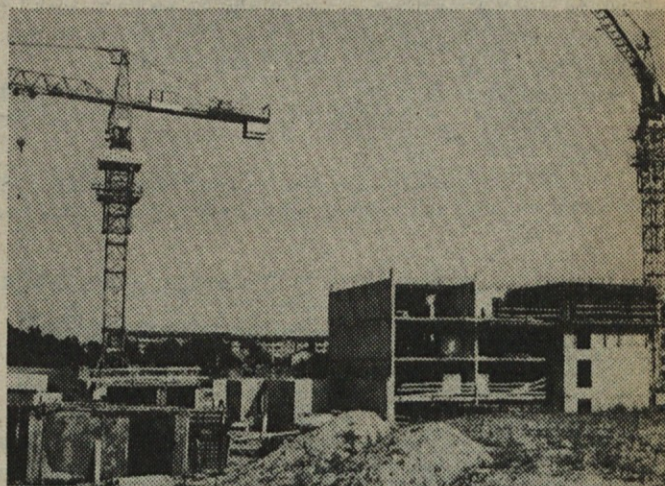
posebej se dolgo pogajajo za ceno, rezultati pa so prej skrb zbujajoči kot vzpodbudni.

Arheološka izkopavanja ter izčrpana letošnja kvota sta ustavila tudi nadaljevanje obnovitvenih del na Ptujem gradu, o sanacijskih delih na gradu Borl pa bomo pisali prihodnjič.

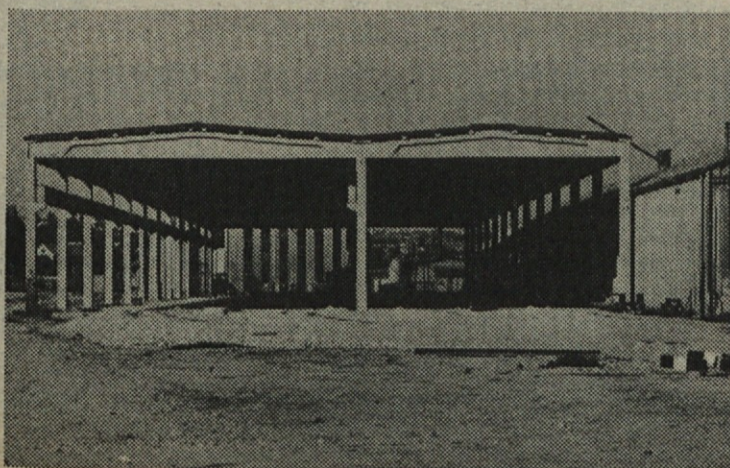
G. B.

GRADISOV
VESTNIK
30
L E T

Stanovanjska gradnja v Rabelčji vasi

• Kljub spremenjenim zakonskim predpisom in upočasnjenemu dotoku sredstev za stanovanjsko gradnjo se le-ta v Rabelčji vasi vendarle nadaljuje. Tokrat je enota Gradnje prvič postavila ograjo na travnik onstran asfaltirane ceste, za ograjo pa so že v zemlji temelji in raste kvišku prva lamela stanovanjskega bloka s tremi vhodi.

Če bo Železniško gospodarstvo zbralo denar, bodo do zime pozidane tudi še obodne stene nove delavniške hale na ptujski postaji.

Nekoliko bližje, vendar na nasprotni strani proge, se je pomladi začela gradnja novega trakta v Intesu – dograditev Pekarne.

Polaganje nove asfaltne prevleke na Titovi cesti v Mariboru je oviral tudi promet, saj je bila polovica štiripasovnice ves čas odprta.

Nizkograjčani na Titovi cesti v Mariboru

Nova asfaltna prevleka

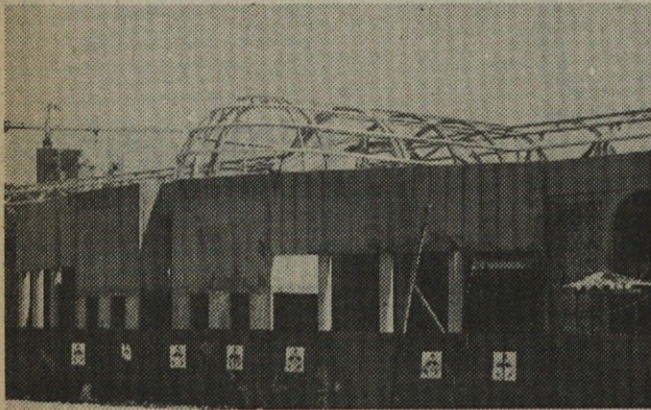
Delavci Gradbene enote Nizke gradnje iz Maribora so v drugi polovici julija in v prvih dneh avgusta prekrili z novo plastjo asfalta Titovo cesto od mostu čez Dravo do križišča z Ulico Pariške komune in vozišče uredili.

Kljub pomanjkanju denarja so se v mariborski cestni skupnosti odločili za popravilo omenjenega cestnega odseka, saj je bil že precej zdelan.

Po Titovi cesti je namreč do

usposobitve dela hitre ceste skozi Maribor (čez dvoetažni most do priključka na Partizansko cesto) tekkel ves turistični promet iz Šentilja skozi Maribor.

M. M.

Del nove mariborske avtobusne postaje. Če bo šlo vse po sreči (in po načrtih) bo že za dan republike sprejela prve potnike.

Mariborska avtobusna postaja

Radi bi končali v roku

Groba gradbena dela na avtobusni postaji v Mariboru so že končana. Tudi gradbenega žerjava ne potrebujejo več, tako da ga bodo še ta mesec demontirali. Na vrsti je finalizacija stavbe, ki pa je pri takem unikatnem projektu, kot je avtobusna postaja Maribor, precej zahtevna.

Na željo investitorjev prihaja tudi do sprememb, kar terja dodatna dela. V stavbi namreč ne bo le avtobusna postaja, ampak tudi prostori za druge dejavnosti in razne lokale. Zati-ka se pri izdelavi nekaterih detajlov in projektov zanje, pa tudi obrtniki imajo težave pri delu s kamnom in aluminijem.

Zaradi naštetih težav in sprememb projekta je postal rok otvoritve že malo vprašljiv. Ker bi pri zamujanju največjo škodo trpel Gradiso, bodo seveda pritisnili na obrtnike in projektante, da bi ti pohiteli z delom, da bi postaja lahko sprejela prve potnike 29. novembra, kot je predvideno.

M. M.

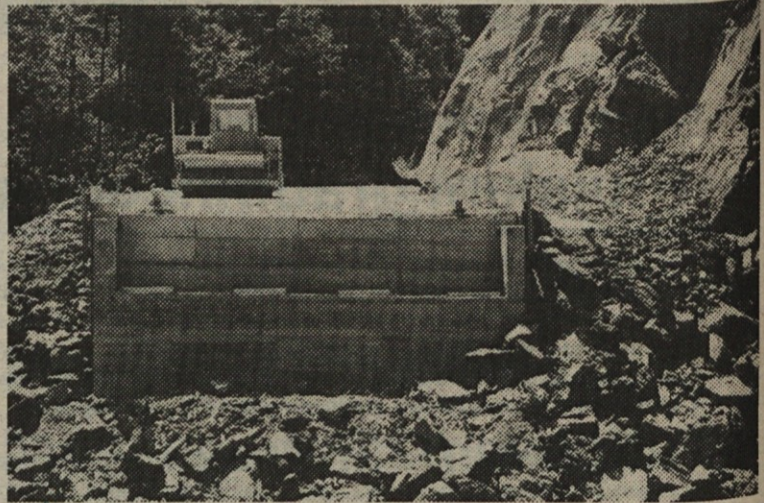
Vse je pripravljeno za montažo nosilcev

Most čez Radoljno

Delavci Gradbene enote Ravne z delovodjem Kristjanom Helblom na čelu so že pripravili vse potrebno za montažo nosilcev novega mostu čez potok Radoljno v Pušcavi na Pohorju. Zabetonirali so podpornike za nosilce, ki so jih že naredili v bazi Nizkih gradenj na Pobrežju.

Nosilce bodo montirali, ko bo prosta oprema za montažo, ki jo sedaj uporabljajo v Peklu pri Mariboru. Razpon mostu bo 34 metrov, montaža pa bo stekla predvidoma v septembru. Most bo ponovno omogočil direktno povezavo Ruš in Lovrenca na Pohorju. Sedaj morajo prebivalci uporabljati obvoz čez Selnico, pot pa je precej daljša.

M. M.

Za most čez Radoljno je bilo potrebno zminirati kar lep kos pobočja.

Hidroelektrarna Fala

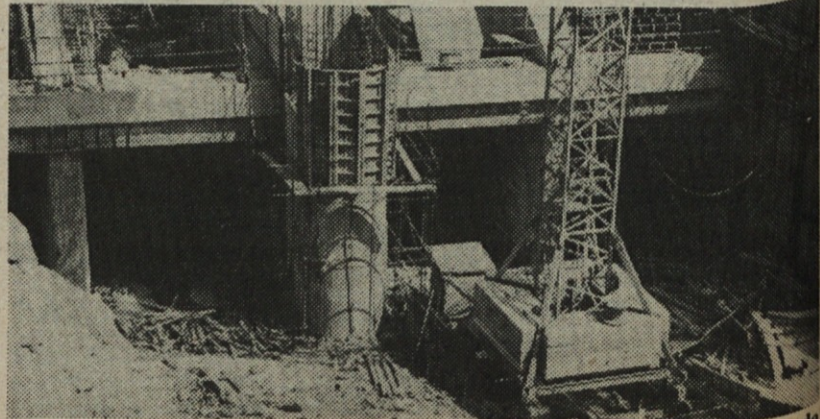
Vgrajenih 19.000 ton betona

Gradbena jama za novo strojnico hidroelektrarne Fala, ki je bila globoka 33 metrov, se opazno zmanjšuje, saj je vanjo vgrajenih že okoli 19.000 ton betona od skupne predvidene količine 35.000 ton in 1100 ton armatur od celotnih 2000 ton. Delavci Nizkih gradenj trenutno betonirajo stene spirale in vtoke, iztoki pa so do treh četrtin že narejeni.

Pri delu imajo manjši zastoj, ker kasnije projektanti, vendar je istočasno precej delavcev na dopustih, tako da ni večjih težav in lahko dosegajo plan. Vodja gradbišča Ivo Kerštinc pravi, da se tako njim, kot celemu tozdu pozna, da je bila minula zima mila in ni dosti ovirala gradenj. Če bodo načrti prihajali pravočasno, ne bi smelo biti nobenih težav pri grad-

ji nove strojnice in pri ostalih delih. Še ta mesec naj bi ponovno pričeli poglobljati strugo Drave pri iztokih, ker ima sedaj manjši pretok in omogoča takšno delo. Zabetonirali bodo tudi zid, ki bo varoval gradbeno jamo pred krušenjem brega. Dela naj bi končali še pred jesenskim deževjem.

M. M.

Iztoki novega dela hidroelektrarne Fala bodo kmalu narejeni, da pa bo voda lažje odtekala, bo potrebno še nekoliko poglobiti strugo Drave.

Skladiščno transportni in trgovski center

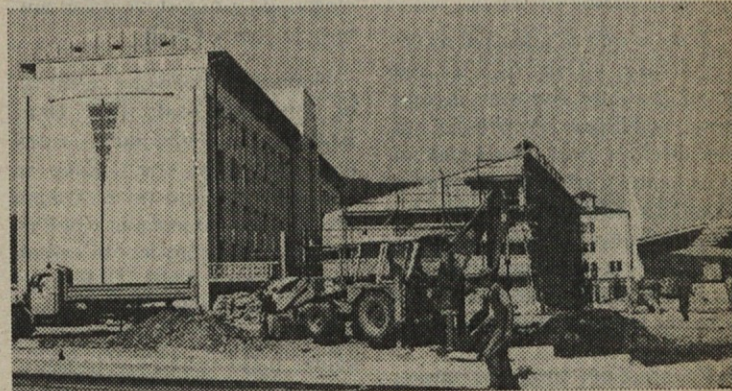
Konec meseca tehnični pregled

Gradnja Skladiščno transportnega in trgovskega centra v industrijski coni Maribora poteka po načrtih, konec avgusta naj bi bil že tehnični pregled. Center obsega več stavb in pokritih prostorov – upravne prostore in poslovne prostore, carinska skladišča, stavbo za transporterje, restavracijo, carinsko nadstrešnico. Pokrite uporabne površine je okoli 15.000 kvadratnih metrov, center pa obsega še urejeno infrastrukturo, predvsem ceste in parkirišča.

Z gradnjo centra (STTC) so pričeli 10. julija lani in to na terenu nekdanje gramoznice, ki so jo nekdanje uporabljali tudi za odlagališče smeti, tako da so imeli zaradi slabo nosilnega terena precej težav s temeljenjem. Zato so način temeljenja skupaj z razvojnim oddelkom precej tudi sami spreminjali, je povedal vodja gradbišča **Blaž Mlinarič**. Za dela na infrastrukturi so morali uporabiti do

dva metra debele nasipne blazine, stavba za transporterje leži na temeljni plošči, ostale pa imajo temelje do dna gramoznice.

Z gradnjo centra se je mudilo še zato, ker bo v STTC tudi mariborska carinarnica, ki ima sedaj prostore na Einspielerjevi ulici in se mora preseliti, ker bo hitra cesta skozi Maribor tekla prav čez njeno sedanjo lokacijo. M. M.

Upravna stavba na levi in carinska nadstrešnica na desni strani slike.

Slovensko narodno gledališče

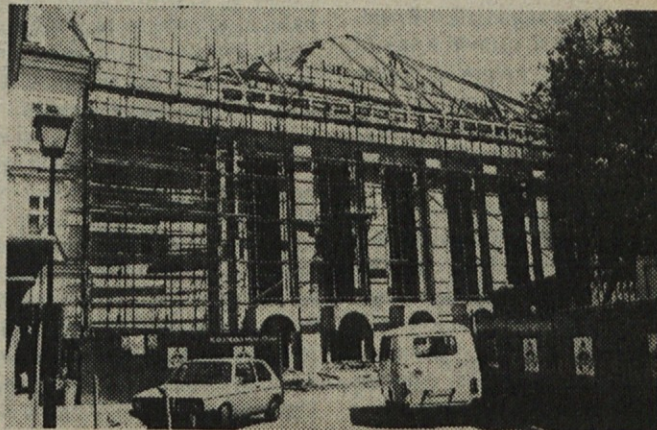
Kmalu pod streho

Nova velika dvorana mariborskega narodnega gledališča že dobiva streho.

Montaža strešne konstrukcije se je sicer šele začela, toda glede na dosedanje uspešno in hitro delo Gradbene enote Maribor lahko pričakujemo, da bo delo v notranjosti prizidka gledališke stavbe kmalu neodvisno od vremenskih pogojev. Po načrtih bo streha gotova že pred zimo.

Gradnja nove dvorane je zahtevno delo, tudi zato ker morajo gradbeniki omogočati normalno delo gledališča. Gradbišče samo pa je zelo utesnjeno, kar še dodatno ovira gradnjo takšnega zahtevnega objekta. Kljub temu poteka delo po načrtih, tako da je zadovoljen tudi investitor.

M. M.

Nova velika dvorana SNG v Mariboru že dobiva streho.

etajl z nadvoza čez Šentiljsko cesto v Mariboru: stopnišče na Praprotnikovo
ico.
hitra cesta skozi Maribor

Del ceste že odprt, konec del prihodnje leto

Kljub črnogledim napovedim, da se prav lahko zgodi, da bo zmanjkalo denarja za nadaljno gradnjo 3. etape hitre ceste skozi Maribor, so le našla potrebna sredstva, tako da dela zaenkrat potekajo normalno.

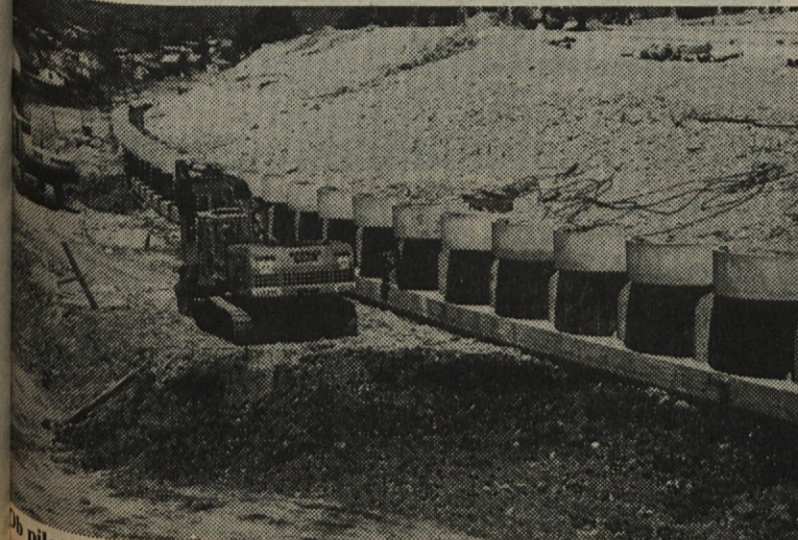
Če ne bo večjih težav, predvsem z denarjem, si bodo Mariborčani konec te sezone leta že lahko malce oddahnili. Kljub neznosni prometne gneče v mestu, ki jo povzročajo turisti, za njih bo hitra cesta skozi Maribor le kratkotrajno olajšanje pred ne preveč prijetno obzornjo skozi Jugoslavijo.

Vsekakor pa so bili 14. julija zadovoljni prebivalci Meljskega Dola, ko je bil tehnični pregled in predaja nadvoza nad železniško progo in Šentiljsko cesto, ki povezuje Praprotnikovo in Cesto pod vinogradi. Nadvoz so zgradili Gradisovi delavci v okviru obseka C hitre ceste. Za promet je odprt tudi že del nove hitre ceste pri

križišču za Lenart. Ta del ceste dela SCT, nadvoz pa je naredil Gradis.

Gradisovci trenutno delajo izkope ob pilotni steni, odstraniti morajo še do 3 metre materiala, da bodo dosegli zaželen nivo ceste. Zatem bodo pilotno steno zasidrali še z eno vrsto sider, prostore med piloti zalili z betonom, steno ojačali z gredami in jo na vrhu opremili s koriti za zelenje.

Nekaj delavcev s hitre ceste pa se bo preselilo na Ptujsko cesto, ki jo po etapah širijo – glede na priliv denarja in pridobivanje dovoljenj. Ptujška cesta je posodobitve zares nujno potrebna, saj je ena od najbolj obremenjenih cest v Jugoslaviji. M. M.

Ob pilotni steni je potrebno izkopati še do tri metre zemlje, da bo trasa bodoče hitre ceste dosegla potreben nivo.

Nagrada za pridnost

Učenci Gradisa v ČSSR

Tudi letos, že triindvajsetič, se je nadaljevala izmenjava učencev, ki se izobražujejo za gradbeniške poklice, med Gradisom in češkim podjetjem Bytostav iz Ostrave. O njihovem letovanju v našem počitniškem domu v Ankaranu smo pisali že v prejšnji številki, tokrat pa objavljamo reportažo o letovanju naših učencev na Češkem.

Naši češki prijatelji so nas, učence in njihove spremljevalce, mentorje in upravnike dijaških domov, pričakali že na češko-avstrijski državni meji v Mikulovu. Stisk rok, pozdrav velikih prijateljev, nasmeh in vesela dobrodošlica, so bila znamenja, da bo tudi letošnja izmenjava uspešna in za vse nepozabno doživetje.

Z meje smo se odpeljali na sever države, v Ostravo, kjer ima sedež podjetje Bytostav in njegovo »učilišče«. Pozdravila sta nas direktor prof. Ivo Lulek in organizator učnih programov František Klein. Predstavila sta nam Bytostav, velikana češkega gradbeništva v katerem je zaposlenih čez 30.000 delavcev in šolo v kateri imajo 830 učencev.

Po uradnem sprejemu smo si ogledali Ostravo, ki je po velikosti četrto v ČSSR. To je sodobno industrijsko mesto, širokih ulic po katerih vozi tudi tramvaj, velikih veleblagovnic in stanovanjskih sosesk. Domačini so se potrudili in nam pokazali številne kulturno-zgodovinske znamenitosti, ponudili pa so nas tudi s pivom, za katerega pravijo, da je najboljše na svetu.

Še isti dan smo odigrali prijateljsko nogometno tekmo s sovrstniki iz Ostrave. Zmagali smo, ker smo v naših vrstah imeli več dobrih nogometašev, zasluga za zmago pa gre tudi našemu trenerju Ramizu Džafiću.

Naslednji dan smo zapustili Ostravo in se odpeljali v Prago. Spotoma smo se ustavili v mestecu Opočno. V njegovem gradu hranijo zbirko zastav najbogačjših čeških vladarskih družin iz srednjega veka, ki smo si jo z zanimanjem ogledali.

Da je Praga res veličasno mesto smo se prepričali tudi mi. Ob pomoči prof. Kleina, ki Prago pozna izredno dobro, smo v treh dneh videli ogromno. Bili smo v Hraščanih, kjer smo si ogledali tudi cerkev Svetega Vida in galerijo slik iz 18. stoletja, sprehodili smo se po Zlati ulici, prešli smo

daleč naokoli znan Karlov most, bili smo v domu kulture, v katerem prirejajo največje politične in kulturne prireditve v ČSSR. Seveda ni šlo brez obiska pivnice v kateri se je rad zadrževal in pivu pil znameniti Švejk.

Obisk Prage smo končali z nepozabno vožnjo po Vltavi in s srečanjem z jugoslovanskim ambasadorjem v ČSSR.

Nepopisno doživetje je bil tudi obisk ZOO-safarija v Dvůr Králové, kjer smo lahko videli najkrvoločnejše živali, kako se svobodno gibljejo po živalskem vrtu. Imeli smo srečo in videli tisto, kar verjetno ne bi nikoli imeli možnost videti - ljubezensko igro para črnih medvedov je v objektivne svojih fotoaparatorov in kamer ujelo veliko število obiskovalcev.

Preostanek časa smo preživeli v počitniškem domu Bytostava v Ditrhovem, nedaleč mesteca Jeseník. V prekrasnem domu smo lahko koristili številne športne objekte, kot so: bazen, savno, nogometno igrišče, igrali smo tudi namizni tenis in biljard. Dolgčas nam ni bilo, ker smo naredili tudi nekaj izletov v bližnjo okolico. Bili smo v enih višinskih toplicah, ki jih je na tem koncu kar precej, ogledali smo si goro Praded, 1540 metrov, ki je najvišja v tem območju, bili pa smo tudi v manjšem mestu Brüntalu, ki je poznano po krznu, lepih ženskah in ruskih vojaki.

Čas je prehitro tekkel in dan našega odhoda se je vse hitreje bližal. Na slavnostni večerji nas je ponovno pozdravil prof. Lulek, zahvalil se, v upanju, da nam je pri njih bilo lepo, za naš obisk ter učencem razdelil spominska darila.

Ob slovesu smo skupaj tudi zapeli in si na koncu zaželeli, da se prihodnje leto ponovno vidimo in s tem nadaljujemo tradicijo dolgoletnega prijateljstva med Bytostavom in Gradisom. Upajmo, da bo tako tudi v prihodnje.

Aleksander Bojanić

Literarni kotichek

Tokrat nam je za Literarni kotichek ponovno poslal svojo pesem Milenko Nikić in zraven pripisal, da je to zadnja pesem, ki jo je napisal za naše bralce, kajti odhaja iz naše delovne organizacije.

Milenko je v pismu še dodal: »Ob slovesu še posebej pozdravljam kulturne ustvarjalce v Gradisu in uredništvo Gradisovega vestnika s katerim sem, tudi kot član uredniškega odbora, dolga leta sodeloval.

Obojim želim, da si še naprej prizadevajo za dvig kulturnega ustvarjanja v naši delovni organizaciji, Gradisu pa veliko delovnih zmag in uspehov tudi v prihodnjih letih.«

KAD ODEM

*I kad odem
za druge
za tebe
nikada otiči neću
ni za sebe.*

*Ostaću
odlaziti
i vraćati se
duhom
u tebi
u meni.*

*A voleo bih ostati
Stvarno
ne za druge...
Pupoljak života
čeka sunce
a ja njegov miris
s tobom želim sačuvati.*

Milenko Nikić-Miki

Poklicno usmerjanje

Tesar naj bo

• Tako nekako so dejali v družini Bogomolec iz Donje Dubrave pri Čakovcu, ko so se doma odločali o poklicni usmeritvi svojega sina.

Vlado Bogomolec je tako prišel v mariborsko enoto Gradisa v uk za tesarja. S svojo majhno postavo se že od daleč loči od ostalih vajencev, toda kot sam pravi, ga to ne more odvrniti od tega, da ne bi postal tesar.

V fotografski objektiv smo ga ujeli skupaj z mojstrom Kováčičem, ki mu daje prve praktične napotke v tem poklicu. Premalo časa je v Gradisu, da bi lahko kaj več, kot to, da je zadovoljen, napisali v našem glasilu. Bomo pa to opravili takrat, ko bo prejel potrdilo o zaključnem izpitu.

F. Š

Albert Spindler-Alba se je po več kot 40. letih dela poslovil

»Pa se žali, če se imaš komu«

Albert Spindler je eden izmed tistih fantov, ki ga je vojna vihra zajela v najlepših letih njegovega življenja. Mladost je preživel tako kot vsi tedanji otroci, vse do tedaj, ko je vojna vihra zajela tudi naše kraje. Šel je v uk za zidarja, kajti, kot se spominja, je gradbeništvo bilo v rodu vsaj pet, šest let nazaj – bilo je to leta 1941 pri tedanji firmi UBALD NASIMBENI, nekaki predhodnici poznejše povojne Obnove ter kasnejšega Gradisa. Opravil je tudi dva letnika »Baumeisterske šole«, kot so takrat, na tem koncu, pravili tej ustanovi. Vojna ga je pripeljala preko Poljske celo do Leningrada, teh časov se pravzaprav, kako tudi ne, nerad spominja.

15. avgusta 1945 je prišel iz ujetništva domov, nakar so ga tedanje oblasti v Mariboru za mesec dni zaprle, kot mnoge druge. Za jest ni dobil veliko, je pa bil zato dnevno večkrat tepen. Čeprav to sedaj pripoveduje z rahlim nasmehom, se vidi, da ta nasmeh ni tisti pravi. Ko je bil odpuščen, se je takoj javil pri podjetju Obnovi, ki se je že v mesecu septembru preimenovala v Gradis.

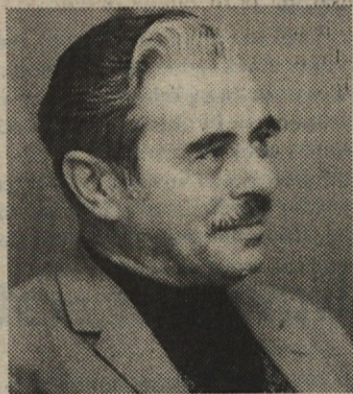
Dosluzenje jugoslovanske vojašnice je opravil v letu 1947. Žal pa mu papirji o med vojno končani »Baumeisterski šoli«, v novi Jugoslaviji niso veljali, priznali so mu le delovodsko šolo.

»Pisano je bilo tedanje obdobje, saj sem bil po dosluzenju še leto dni v vojski in dobival za to plačo. Sedaj, ko sem zbiral leta za penzijo, pa mi tega ne priznajo. Bil sem osebno v Beogradu, pa so me samo nadrli, kaj sploh hočem, v knjižico pa so mi napisali – »podaljšane vojne vezbe«. Pa se žali, če se imaš komu.

Po vojski sem se v Mariboru takoj vpisal v gradbeni tehnikum in opravil en letnik. Po končanem letniku bi naj podpisal izjavo, da bom po končanem šolanju šel za pet let delat na nerazvita področja naše domovine, pa še v partijo bi moral stopiti. Ker sem že itak bil večinoma z doma, mi seveda to ni bilo po godu. Pa tudi delali smo zvečine po cele dneve in bi bilo vse to prenaporno. V svoji gradbeni karieri sem bil skoraj 26 let z doma in mislim, da je bilo to kar dovolj. Največ izobrazbe mi je dalo delo. Moraš pač imeti zanimanje za to kar delaš in odprte oči.

Sam sem se veliko izobraževal ob samem delu, naročen pa sem bil na veliko domačih in tujih strokovnih revij. Veliko sem pridobil po raznih sejnih, saj sem skušal takoj marsikatero noviteto, pač po naših zmoglostih, prenesti na domača, Gradisova tla. Tako je nastalo tudi veliko številno izboljšav, pri katerih sem sodeloval. Izredno dosti sem pridobil od svojih strokovnih sodelavcev, recimo od inženirja Laha in drugih.

Prelomnica v tozdu pa je bil prihod sedanjega direktorja, takrat je bil še tehnični vodja, inženir Gačnika. Kot mlad strokovnjak se je zavzemal za mnoge novitete in od takrat dalje smo imeli veliko več tuje literature. Pa tudi ogromno zaslug ima za to, da smo tedanje, že zastarele

Albert Spindler

obrate na Studencih in Pobrežju znatno posodobili. Tu smo združili teorijo in prakso in uspeh ni izostal. Vse njegove zamisli smo v praksi tudi preverili.

Gradbeni poklic mi je bil v veliko veselje. Včasih so mi rešitve prihajale kar same od sebe.

Preko triindvajset inovacij, ki sem jih prijavil, še danes uporabljamo v Gradisu, veliko pa je tudi takih, ki jih niti nisem prijavil.

Takšno je bilo Albertovo obdobje pri Gradisu. Veliko je dal in veliko je tudi pridobil. Pridobljenega znanja mu ne more nihče vzeti, tudi de-

• O delu Alberta Spindlerja zgovorno priča pregled opravljenih del v Gradisu od leta 1945 pa vse do danes. V njem zasledimo podatek, da je opravil 93.480 delovnih ur, imel 7.544 ur letnega dopusta, 72 dni izrednega dopusta, 384 bolniških ur, v letu 1945 do 1952 pa je opravil še 2460 ur za tako imenovano »boljšo bodočnost«.

Opravil je tedaj tudi 1.180 ur udarniškega dela, ki pa mu kot državnemu uslužbencu niso hjele ovrednotene in plačane. Te številke same po sebi so dovolj zgovorne.

lovnih navad ne. Škoda, da se je odločil za odhod v penzijo, saj bi veliko tega lahko še koristno uporabil v Gradisu. Sicer pa tudi sedaj ne miruje. Veliko še snuje in ni rečeno, da ne bo že čez čas prišel na obrate ponovno s kakšno inovacijo. Dobrodošel Alba.

Franjo Štromajer

Upokojenci Gradenj so bili na izletu

Srečanje Ptujčanov

Poletni meseci so meseci dopustov in izletov v naravo. Tako so se dogovorili tudi upokojenci tozda GE Gradnje Ptuj za izlet v bližnjo okolico. Takih srečanj je vse manj, saj jih ne dopuščajo gmotna sredstva matičnih tozdov in tudi posameznikov, zato je vsako še kako dobrodošlo.

Upokojenci Gradisa s Ptuja so pretežno iz bližnje okolice, z Dravskega polja in Haloz ter iz širšega okolja Ormoža, Ljutomera in Slovenskih goric. Ker je to pretežno kmetijsko področje, ima skoraj vsak upokojenec nekaj svoje zemlje na kateri pridelava zase potrebne pridelke in s tem po svoje preživlja »penzionistovski cajt«.

Znano je, da so Štajerci veseli ljudje, poleg tega dobri delavci in tudi po duši dobri. Ker so ptujski upokojenci doma iz vinorodnih krajev, so posebni veseljaki, so dobri pevci, pretežno pa tudi dobri pivci, zavedajoč se, da se živi samo enkrat, tako da si ob gotovih priložnostih privoščijo delček veselja. Tako je bilo tudi na letošnjem srečanju upokojencev s Ptuja.

Tozda GE Gradnje Ptuj je omogočil, da so bili njegovi upokojenci minuli mesec na izletu. V programu izleta je bil ogled vinske skleti in sladkorne tovarne v Ormožu ter obisk Varaždinskih toplic, ker pa čas ni dopuščal, je obisk toplic odpadel, v nadomestilo pa so si ogledali Varaždinsko pokopališče.

Vinsko klet v Ormožu in sladkorno tovarno je gradil Gradis. Ormoška klet je v vinskem jeziku zaščitena, kar pomeni, da ima v njej domovinsko pravico le vino iz bližnjega vinorodnega okoliša. Da je to res, so nam praktično dokazali na pokušini v njihovi lepi dvorani, namenjeni prav za take prilike. Vina, ki domujejo v tej kleti se dajo piti tudi za zajtrk, kaj šele če je kaj zraven iz »tünke«. Prijazna enologinja nam je razložila poreklo vinskih sort, ki rastejo na tem področju in biološke sestavine vin.

Ogledali smo si tudi sladkorno tovarno. Nahaja se na velikem kompleksu, tako je prav prišla vožnja z avtobusom do posameznih objektov. Spremljala nas je simpatična predstavница tovarne in razložila celoten spostopek predelave sladkorne pese in pridobivanja sladkorja. Proizvajajoč beli kristalni sladkor, poleg tega pa pripravljajo proizvodnjo rjavega kristalnega sladkorja pod imenom »naravni sladkor«.

Po ogledu tovarne sladkorja nas je pot, preko Čakovca v Varaždin, vodila v sosednjo Hrvaško. Širina polja pretežno posejana s koruzo so vidno kazala potrebo po dežju. Vse poljščine razen žit so hile ovenele.

Po krajši vožnji smo prispeli na Varaždinsko pokopališče. Morda se malo čudno sliši, da je program izleta vseboval ogled pokopališča, ven-

dar če vemo, da je to pokopališče nekaj posebnega in je znano tudi izven naših meja, potem to ni nič nenavadnega. Posebnost pokopališča so žive meje iz cipres, ki so tako lepo figurativno obrezane, da so res vredne ogleda ob kakršnikoli priliki.

V vročem vremenu smo vse bolj čutili lakoto in še bolj žejo. Da smo se izognili tudi tem nevšečnostim, so poskrbeli organizatorji izleta. Odpeljali so nas v Viničke gorice kjer je že čakalo izdatno, po domače pripravljeno kosilo, ker pa smo bili v gorah, ni manjkalo zlahtnega vina. Vročina nas je pregnala izpod »brajrd« v notranjost zidanice. Ker smo gradbinici navajeni vsega, nas to tudi ni motilo.

Po izdatnem in zelo dobrem kosilu se je ob dobri kapljici razpoloženje še stopnjevalo. Pričeli smo peti in peli smo vse do odhoda in nadaljevali še v avtobusu pri povratku na domove.

• Pododbor Društva upokojencev Gradisa tozda GE Gradnje Ptuj obvešča vse članе, da bo v okviru možnosti pripravil še en izlet v jeseni v času trgatve. Člane vabijo za čim večjo udeležbo. Ker denarja v skupni blagajni ni, bo za ta izlet potreben samoprispevek.

Pododbor koristi to priliko in se v imenu vseh upokojencev zahvaljuje kolektivu tozda GE Gradnje Ptuj za finančno pomoč pri organiziranju izleta ter želi vsem mnogo delovnih uspehov.

Tudi sam se zahvaljujem organizatorjem izleta, da so me nanj povabili in mi s tem izkazali veliko pozornost. Tudi sam sem take sorte kot žaba, ki jo ni težko nagnati v vodo.

Hvala še enkrat in vsem lep pozdrav.

L. Šnajder

GRADISOV
VESTNIK
30

Bili smo na Veliki planini

»V gorah je kot v raju«

Pod vodstvom komisije za kulturo je OOZS tozda GE Maribor organizirala v soboto, 9. julija 1988 izlet na Veliko planino. Iz Maribora smo odrinili ob 7. uri. naš prvi cilj je bil arboretum v Volčjem potoku. Tam smo si ogledali številne in zanimive drevesne vrste, grmovnice in lepo cvetje. Najlepši in najbolj občudovani pa so bili cvetoči lokvanji. Lepo negovane trate in cvetje nas je tako prevzelo, da smo se težko ločili od njih.

Preden smo nadaljevali pot proti Kamniku, smo še pospravili izdatne sendviče, ki so imenitno teknili in poplaknili suha grla.

Med potjo nam je Peter Dvoršak ves čas pripovedoval zgodovinske znamenitosti krajev skozi katere smo se vozili. Občudovali smo lepoto Kamniške Bistrice. V primerjavi z našo umazano Dravo je ta res pravi biser. Popeljali smo se proti njenemu izviru, od koder je tudi naš posnetek udeležencev izleta.

V ledeno mrzlem tolmunu ob izviru se je zrcalilo modro poletno nebo. V njem so se ogledovali tudi visoki okoliški gorski vrhovi. Bilo je tako lepo, da se kar nismo mogli nagledati vsega tega razkošja. Drug drugemu smo pritrjevali, da nas je kar sram, ker našo prekrasno Slovenijo tako slabo poznamo.

Ob enajsti uri smo bili dogovorjeni za vzpon na Veliko planino z gondolo. In zato smo se morali posloviti od teh lepot in se popeljati do spodnje postaje vlečnice. Pri pogledu v višave proti gornji postaji vlečnice nam je bilo kar malo tesno pri srcu. Ta strmina se namreč kar precej razlikuje od naše pohorske, ki smo jo že navajeni.

Premagali smo strah in se v dveh skupinah popeljali na vrh. Od zgornje postaje vlečnice smo se potem peljali še z nihalko prav do vrha, od tu pa nadaljevali z uro hoda do Domžalske kočice. Med potjo smo občudovali pritlikavo, žlahtno planinsko cvetje. Kako se je znalo prilagoditi trdim življenjskim pogojem, v tako skromni zemlji prežlahtno cveti.

Po pašnikih so posejane lesene hišice v katerih domujejo planšarji, okoli njih pa polno živine na paši. Hoteli smo poskusiti še toplo domače mleko. Zavili smo v bližnjo hišico. Prijazna planšarica nam je rada postregla. Tisti, ki jim ni bilo do mleka, so hiteli naprej proti Domžalski koči.

Franci Predikaka si je kot prvi gradbenik med potjo ogledal

tudi kako poteka gradnja lesene cerkvice Sv. Marije. Pri počitku ob Domžalski koči nam je potem vse zanimivosti lepo po vrsti povedal. Z zanimanjem smo mu vsi prisluhnili.

Medtem so bili tudi že kuhani sirovi štruklji in enolončnica. Najedli smo se, napisali razglednice s pozdravi, se našalili in malo nasmejali, pa je že bila ura tri in čas za vrnitev v dolino.

Želela sem si, da bi lahko ostala v tem rajju vsaj nekaj dni in si boljše ogledala bližnjo in daljno okolico. A kaj, ko so planine ravno tako »slane« kot morje, pa čeprav so daleč od Jadrana. Tak izlet ti naredi samo skomine.

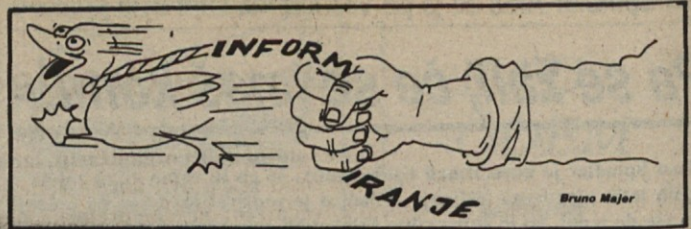
Ob vrnitvi smo se še za nekaj minut ustavili v Županjih njihvah in si šli ogledat kapelico s čudežno Marijo. Videli nismo nič nenavadnega, verjetno smo si vzeli premalo časa za kaj takega.

Po malem nas je začel priganjati čas, zato smo hitro posedli v avtobus in odhiteli proti Pohorju, kjer so nas čakali z večerjo. Po tako rekreativnem izletu se nam je res prilegla.

Šofer ptujskega KGP Franci Korošak nas je lepo in varno pripeljal nazaj v Maribor. Vsi smo zadovoljni odhajali domov.

Pa nasvidenje spet na izletu prihodnje leto!

Milka Tutek

Štrajki na »totem koncu« so že za nami. O nezadovoljstvu kovinskih delavcev je bilo sicer že dovolj povedanega, sedaj so na vrsti razne analize teh neljubih dogodkov. O potekih štrajkov so obširno poročala sredstva javnega obveščanja: Večer, Radio Maribor in Radio Ljubljana, Delo in Dnevnik in drugi, veliko pa je bilo popisanega tudi papirja v tovarniških glasilih.

Tudi (na primer v Metalni) radijske razglasne postaje so se v času stavk redno oglaševale in obveščale svoje delavce o posameznih dogajanjih. Novinarji v združenem delu so se trudili pravočasno in objektivno obveščati svoje delavce, kar pa kot kaže nekaterim vodilnim ni bilo všeč. Zato je marsikje prišlo do sporov med novinarji v združenem delu ter vodstvenimi delavci. Posledice bodo vidne že verjetno naslednjega petnajstega. Da ne bo pomote, pri novinarjih namreč.

Novice iz »totelega konca«

Na »totem koncu« bomo letos obeležili tudi trideseto obletnico počitniškega doma na Pohorju. Upajmo, da bo slavje vredno Gradisa, čeprav se nekateri tozdi mačehovsko obnašajo do njega. Veliko je še delavcev Gradisa, ki so s svojimi rokami po rednem delu pomagali graditi ta počitniški dom, ki pa je sedaj po tridesetih letih potreben razširitve in obnove. Zapisali smo že, da so mariborski upokojenci (zidarji, tesarji, betonjerji) pripravljeni zastopati pri obnovi tako kot so pred tolikimi leti. Posnemanja vredno, ni kaj.

Kratek čas imajo na razpolago delavci mariborskega Gradisa za dokončanje del na izgradnji primarnega in sekundarnega vročevoda, kot imenujejo polaganje cevi po katerih bodo iz mariborske Toplotne oskrbe ogrevali stanovanjske zgradbe, ki so bile do sedaj priključene na samostojne kurilnice.

Vodja gradbišča Ivan Cestar nam je povedal, da bodo 500 metrski vročevod položili do konca septembra, vrednost del pa znaša 400 milijonov dinarjev. Velike preglavice jim povzročajo energetski vodi, ki niso vsi označeni na situaciji zemljišča. Ko bodo delavci IMP položili cevi v betonske kinete, bodo gradisovci ponovno spravili zemljišče v prvotno stanje, to je uredili zelenice in pločnike ter zasadili morebitno poškodovano drevje.

Štrof

Izletniki iz tozda GE Maribor ob izviru Kamniške Bistrice.

Mariborski upokojenci na izletu

»Tudi danes imamo radi Gradis«

Gradis kot »firma« je znana po vsesplošni dobri organizaciji, lahko trdimo na vseh področjih. Naš slovenski rek pravi: kar se Janezek nauči, to Janez zna. S tem hočem povedati to, da se je pretežna večina gradisovcev, ki je odšla v pokoj, ponovno organizirala v svoje društvo – Društvo upokojencev Gradisa. V njem je že preko tisoč članov.

Če ne bi bilo društva, ki ima podobore v vseh tozdih, se upokojenci ne bi mogli srečevati v takšnem številu. Tu gre tudi za pomoč, predvsem finančno, ki jo upokojencem daje delovna organizacija. Tako je bil v začetku minulega meseca organiziran izlet za upokojence iz Maribora. Udeležencev je bilo za dva avtobusa.

Pot je vodila izletnike preko Lenarta, Negove, Radenc, Kapele do Ljutomera. Pri Negovskem jezeru smo obiskali znanega dobrotnika **Ivana Krambergerja**. V lepem, senčnem in samotnem kraju stoji njegovo gostišče. Pri izvajanju njegovih dovtipov so se izletniki iz srca nasmejali. Okolica gostišča je polna raznih kamnitih starin, ki jih Kramberger zbira, posebno zanimivo pa je njegovo zadnje bivališče – grobnica. Starin ne manjka tudi v samem gostišču. Krambergerjeva posebnost so tudi dresirane goske, ki na njegov ukaz začasno umrejo. Ta posebnež, ki je znan po številnih izumih in izboljšavah na dializnih aparatih, s katerimi je podaljšal življenje številnih bolnikov, je resnično zanimiv človek.

Naslednji krajši postanek je bil v Kapelski kleti, ki smo si jo pod strokovnim vodstvom tudi ogledali. Klet so si ogledali posebno natančno tisti, ki so sodelovali pri njeni gradnji. Za vse pa je bila zanimiva predvsem »roba«, ki je vskladiščena v njej.

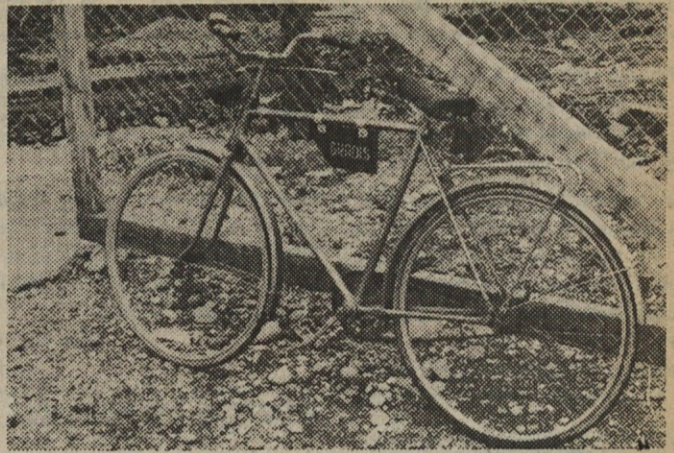
Za krajši čas smo se ustavili tudi v Radencih, vendar nas je dež kar hitro pregnal proti naši končni postaji – na kmečki turizem blizu Ljutomera. Prvo presenečenje je bil sprejem s harmonikarjem in postrežba po starih šegah – dočakali so nas s kruhom in soljo.

Po dobrem in obilnem kosilu se je prilegla zlahtna domača kapljica, ki je večini pomagala še dodatno razvezati jezike, zaslila se je tudi ubrana slovenska pesem. Prijetno je bilo srečati se s starimi znanci, sodelavci s katerimi smo delili dobro in slabo po številnih gradbiščih po Slove-

niji, še posebej, ko človek opazi, da jih zdravje še koliko toliko služi in da leta še niso toliko prišla do izraza. Takšna srečanja za vsakega posameznika pomenijo veliko.

Človek začuti posebno zadovoljstvo, če sreča veterane Gradisa kot so **Aleksander Škerlak, Maks Robič, Branko Friš** in še bi lahko našteval. To je bila generacija, ki je začela z golimi rokami in z veliko volje obnavljati našo domovino. Dočakala je tudi postopen prehod na drugačen način dela, drugačno organizacijo, ki jo je terjala nova tehnika in razvoj. Delo je postajalo vse lažje, vendar je to bila še tista generacija, ki je delala s polnim srcem in velikim čutom za odgovornost. Nekateri od teh veteranov imajo svoje naslednike v Gradisu, ki pa se v teh težkih časih ubadajo z velikimi težavami, tako kot njihovi predhodniki, vendar na drug, še težji način.

Čas slovesa se je hitro bližal. Marsikdo je iz spomina potegnili še kakšen dogodek, ki ga je bilo

Posnemanja vredno

Gradisovo kolo

● Čas je zlato, so dejali v mariborski gradbeni enoti Gradisa, ko so gradili objekte nove elektrolize v Kidričevem. Ker je bilo gradbišče izredno veliko so si omislili kolesa za tiste, ki so morali večkrat na dan iz enega konca gradbišča na drugega. Ni kaj, posrečena zamisel, ki bi jo veljalo posnemati še kje. Na posnetku vidimo Gradisovo kolo z »registrsko tablico Gradisa.« Morda je tudi ta inovacija pripomogla k temu, da je bil objekt izgrajen pred rokom. Kdo ve?

Štrof

vredno obuditi, mnogo pa je ostalo tudi neizrečenega, vendar so vsi bili enotni, da jim ni bilo žal, ker so bili v Gradisu, da so Gradis imeli radi in ga imajo radi še danes.

Motorja avtobusov sta zabrne-

la, trden stisk rok, orošeno oko ter obljava – nasvidenje kmalu. Še zadnja zahvala organizatorjem in mariborskim tozdom, ki so izlet omogočili in finančno podprli, pa nasvidenje prihodnjič.

Ludvik Šnajder

Spominski posnetek upokojencev mariborskih tozdov. Podobnih srečanj si želijo še več.

Upokojila se je Marija Dover

Mnogi smo se v Kovinskih obratih Maribor začudili, ko smo slišali, da Marija Dover odhaja v pokoj. Bili smo prepričani, da to ni mogoče, kajti Marija ne kaže tiste utrujenosti in tistih let, ki bi vodile v pokoj, želeli pa smo si, da bi še ostala aktivna med nami.

Pa vendar je bila pri mariborskih Kovinskih obratih polnih 25 let in to vseskozi v obračunu osebnih dohodkov. Če ravno na precej zahtevnem in neprijetnem delovnem mestu, je bila zmeraj pripravljena storiti uslugo slehernemu delavcu, in prav

Marija Dover

zato smo se mi od nje in ona od nas poslovili na temu primeren način.

Ob bogati zakuski in dobri kapljici, ki jo je pripravila Marija, je bilo izrečenih veliko besed z željo, da bi še mnoga leta v poklju uživala sadove svojega dela.

Po svečanih in v zahvalo izrečenih besedah, ki jih je Mariji

namenil direktor tozda Rajko Purnat, se je od slavljence s pesmijo (nekaj verzov objavljamo) v imenu vseh sodelavcev poslovila še Marija Šegula.

Srečko Friš

Marija, hvala ti!

*Kar naenkrat si se odločila,
čim manj razmišljanj,
brez odlašanj,
da nas boš zapustila.*

*Mi, ki nas čaka še vse to
ne razumemo, a slutimo,
da vendar ni tako lahko
reči zbogom kolektivu, hiši,
kjer bil ti je vsa ta leta drugi dom.*

*Marija hvala ti za vse – vsi vemo,
da ti nikoli nič težko ni bilo
za kogarkoli narediti to in to.
Vseh sort obrazcev smo ti nanosili,
vse hitro smo nazaj dobili.*

*Vem, da zdavnaj si že pozabila vse,
za kar si se včasih razjezila.*

*Še posebej hitro pa smo te poiskali,
če nam 15. denarci niso štimali.*

*In tako vesela si bila,
ko si nam dobiček računala...*

*Zato hvala ti,
za vso prijaznost in toplino,
za vse nasvete in vedrino.*

*Pri tebi lušno je bilo
poklepetati malo in olajšati dušo.*

Abrahami!

Avgusta imamo v Gradisu enajst Abrahamov, sodelavcev, ki so napolnili 50 let. Ob življenjskem jubileju jim čestitamo, želimo vse najboljše, še na mnoga zdrava leta in prijetno praznovanje.

- **Jožef Horvat** – Gradbena operativa Ljubljana
- **Peter Curk** – Kovinski obrati Ljubljana
- **Milan Tepic** – Gradbena operativa Ljubljana
- **Bačir Mašič** – GE Celje
- **Marjan Gaberc** – Kovinski obrati Maribor
- **Atif Jahić** – Gradbena operativa Ljubljana
- **Momir Jeftenić** – Obrat gradbenih polizdelkov Ljubljana
- **Miodrag Svetozarević** – Gradbena operativa Ljubljana
- **Štapanija Podgornik** – Nizke gradnje Maribor
- **Edhem Momković** – GE Jesenice
- **Zvonko Zemljič** – GE Nizke gradnje Maribor

60-letniki

Ta mesec je rekorden po številu 60-letnikov – imamo jih kar šest. To so:

- **Stanislav Mustavar** – Gradbena operativa Ljubljana
- **Janez Cafuta** – GE Maribor
- **Aleksander Feher** – Gradbena operativa Ljubljana
- **Ivan Žabjek** – Kovinski obrati Ljubljana
- **Ivan Lukman** – Gradbena operativa Ljubljana
- **Ludvik Srpak** – GE Jesenice

M. F.

In memoriam

Jaka Klančar

Sredi vročega poletnega dne, v sredo 3. avgusta 1988 so se številni gradisovci iz vseh tozdov, zlasti ljubljanskih in mariborskih, zadnjič poslovili od svojega sodelavca Jaka Klančarja. Le dober teden po svojem 54. rojstnem dnevu je zaradi posledic na videz uspešne operacije, mnogo prehitro zaključil svoj krog življenja.

Novica o smrti je sprva strašna po svoji nedoumljivosti, toda ko je dobila vse razpoznavne poteze, da ga nikoli več ne bo med nami, smo se šele zavedli, kaj smo izgubili. Še pred tremi tedni mi je z vso vehementnostjo razlagal svoje načrte in predloge o izboljšanju dela in organizaciji Kadrovske socialne službe. V novih pogojih težke gospodarske situacije, nenehnem razvoju tehnološke revolucije, eksponencialni rasti znanja in informiranja, njihov izbor ter nadaljnja humanizacija človeka zahteva več strokovnega dela in vse večjo pomembnost strokovne službe.

Mnogo bo ostalo neizvedenega in nedorečenega, saj je hotel za KSS še toliko dobrega storiti, pa tudi mi smo mu hoteli še toliko povedati, toda to je trenutek, ki postaja vse bolj preteklost. Pred njegovo družino in vsemi, ki smo bili zadnjič ob njegovem slovesu, so se kot v filmu pred našimi očmi zvrstili posamezni prizori njegovega življenja. Reka spominov na skupno preživete lepe, pa tudi težke trenutke, ne usiha.

Kmečka zemlja na Studenem na Blökah, kjer se je rodil, mu je dala klen značaj s katerim se je oblikoval kot odličnega delavca, zvest prijatelj, pri delu strog do sebe kot do drugih, toda vse skozi pravičen in pošten. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani ter se leta 1955 vpisal na gradbeno fakulteto. Leta 1962 se je zaposlil v Gradbenem šolskem centru Ivana Kavčiča v Ljubljani, najprej kot vzgojitelj, nato pa kot predavatelj strokovnih predmetov.

Leta 1969 se je vključil v naše vrste, kjer je opravljal dela in naloge s področja izobraževanja vse do dneva, ko je bil izvoljen za direktorja Kadrovske socialne službe. Kar četrto stoletja svojega dela je posvetil vzgoji in izobraževanju kadrov, zavedajoč se, da je le v znanju in strokovnosti možen napredek. Vseskozi je bil prisoten v pripravah in oblikovanju sistema izobraževanja ter nato pri praktični reali-

Jaka Klančar

zaciji vzgoje in izobraževanja v Gradisu. Njegovo ime je poznano tudi v daljni Ostravi na Češkoslovaškem, kjer je mnogo pripomogel k širjenju pristnejših vezi in prijateljstva med narodi.

Rezultati njegovega dela so povezani s spektrom izobraževanja v vsem gradbeništvu Slovenije in sploh razvojem gradbeniških kadrov. Tak je bil kot strokovnjak, tak pa tudi kot človek. Ne bi navajal njegovih družbenih zadožitev, zlasti v krajevni skupnosti, sindikatu in zvezi komunistov, ki jih ni bilo malo, pa tudi ne nešteti priznanj in pohval, ki jih je prejel. Naj omenim le dvoje državnih odlikovanj in letos Kavčičevo nagrado za opravljeno delo na področju izobraževanja.

Vselej je bil pripravljen pomagati in sodelovati, kot humanist in človek velike kulture in posluha za ljudi, ni prenašal politikantstva, napihnjenosti, socialne in politične demagogije in licemerstva. Kakor je bila njegova osebnost svobodna v ustvarjalnosti, tako ji je bilo tesnobno v rutini, ki jo vsebuje oblast nad človekom. Skratka, bil je mož velikih kvalitiet, tako v svoji družini, na delovnem mestu in med prijatelji, zato bo njegova podoba živela naprej med nami.

Hvaležni smo mu za opravljeno delo, ki bo ostalo trajno in ponosni smo, da iz naše sredine rastejo taki možje in prijatelji kot je bil Jaka.

Lojze Cepuš

	VELIKA ZIVAL	POGOST VZROK BOLEČIN	SESTAVIL G. B.		TRESENJE V VETRU, MRAZU; STRAH	TEMELJI NOVE JU-GOSLAVIJE	DEBELUH	22. ČRKA		POPOTNIK Z DVIG-NJENIM PALCEM	RAZMERJE, SOODVI-SNOST	SREDO-ZEMSKO DREVO	TABLICA AVTOŠOLA	JOZE SHOLE	VOZNIK COLNA	KLENA MISEL, PRISPO-DOBA	
			POČ, GLOBEL, PREPAD	PREPOVE-DANA TEMA IN (lat.)					MORSKI LUPINAR FIGA IN RIBA								
								KOS POHISTVA SAM. IN SOGLASNIK					JADRALNA DESKA AVSTRITJA				
															MOSTAR DALMATIN-SKA OMAKA		
				RAVNANJE, PROCEDURA ČIST, SNAŽEN											VPRA-SALNICA KOMAJ KAJ		
				KLIC, OGOVOR VOJASKA FLOTA			SPORTNE IGRE	LIGNJI KISEL J. SADEŽ									
			PRIPOVED, BAJKA ZG PEVKA BURBICA				NEUREJENA ZENSKA DEL MOTORJA					100 m ² GLAVNI STEVNIK				SKUPAJ NASTI NAJMLAJŠI	
	KRŠČANSKO BOŽANSTVO SREDNJEV. OROZJE				PRIMORSKI KRUH NASA SKUPNOST				DELI ORGANIZMA KRAJ ALKARJEV								
								POLMER	DRUG IZRAZ OPOJ. SOK CV. RAST.								
													ADRIATIC CLUB VZGOJNO VARSTVO			SPORTNA DVORANA	
					SPANIJA	ZAMENJAVA NOVA GORICA									ZAJEM ZRAKA		
	JUTROVO OBLIKA OBRAMBE							KRANJSKI JANEŽ RIBJA KOŠČICA			ZIVALSKA TOLSCA	NASTAVA NA DAN					
	OBLIKA Z. TRGO-VINSKEGA POSLA				POVAB-LJENEC NUKLE-ARKA				LETNI DOPUST MAKARSKA				TELESNA KULTURA	ALUMINIJ ANTE TOPIC			
	NEKDANJA DEKLISKA SOLA					HLADEN S. VETER OGLJIK											
	STAR MOZAKAR, KMEČKA GRČA							LADJE ZA PREVOZ OSEB IN VOZIL									

V spomin

Tomaž Viher

Mnogo prezgodaj smo se delavci Kovinskih obratov Maribor poslovili od Tomaža Viherja, našega sodelavca in prijatelja. Zapustil nas je v svojih najlepših letih.

V Kovinske obrate Maribor je prvič prišel leta 1984, ko je postal naš štipendist. Po uspešno končanem šolanju in opravljenem pripravniškem izpitu je leta 1986 pridobil naziv varilec.

Kljub mladosti je svoje delo vestno opravljal in si s tem pridobil zaupanje med sodelavci, ki so ga cenili in ga imeli radi, ne samo sovrstniki, temveč tudi starejši.

S svojim jeklenim konjičkom je odšel v smrt in je nas, kot tudi svoje najbližje prehitro zapustil. Njegov odhod naj bo opozorilo

Tomaž Viher

sodelavcem, prijateljem in v prihodnje naše ceste zahtevale predvsem mlajšim voznikom, še večji davek. Tomaž Viher bo trajno ostal v zorni in zbrani, da ne bodo tudi našem spominu. S. F.

Nagrajenci nagradne križanke

Druga polovica julija in pa prva v avgustu je preverjeno najugodnejši termin za vse, ki jim obveznosti in denarnica dopuščajo preživeti dva ali celo tri tedne v drugačnem okolju, z več časa za svoje bližnje in za aktivnosti, ki jih veselijo. Vsakdanje skrbi so potisnjene v stran. Je bil potisnjen v stran tudi julijski Gradisov vestnik, da se je število običajno prejetih rešitev razpolovilo?

Kakorkoli že, žreb ni bil na dopustu in je skromno zadovoljstvo doledel naslednjim reševalcem:

5.000 dinarjev: **Boštjan Mencinger**, Bokalova 15, 64270 Jesenice

4.000 dinarjev: **Edi Kotnik**, Center 18, 62393 Črna na Koroškem

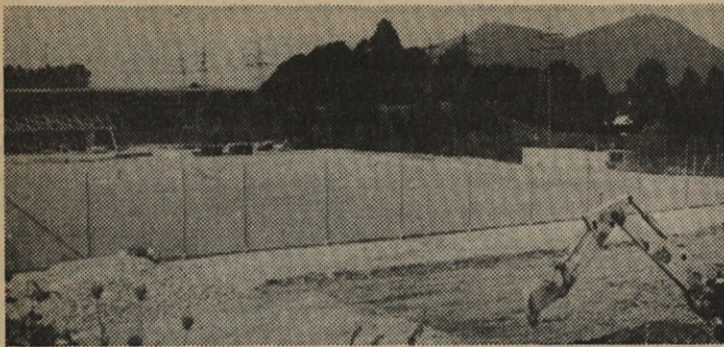
3.000 dinarjev: **Marjan Adamič**, tozđ GE Celje

2.000 dinarjev: **Peter Krupenko**, Globočnikova 19, 61210 Lj. Šentvid

1.000 dinarjev: **Aljoša Ličen**, Črniče 1, 65262 Črniče

Rešitve v avgustovski številki objavljene križanke pošljite do 6. septembra 1988 na naslov: GIP Gradis, Uredništvo Gradisovega vestnika, Šmartinska 134a, 61000 Ljubljana s pripisom nagradna križanka.

Uredništvo

Gradisov rekreacijski center v Klečah

Septembra na igrišča

V Klečah pri Ljubljani nastaja športno rekreacijski center Gradisa. Sredstva zanj so združili tozdi ljubljanskega bazena preko posebnega samoupravnega sporazuma. Namenjen bo Gradisovim delavcem, urejen pa bo kot zelenica z igrišči za odbojko, balinišči in teniški igrišči. Center naj bi postal prava izletniška točka z možnostjo športne rekreacije.

Rekreacijski center bo v nekdanji Gradisovi gramoznici, ki so jo uporabljali v letih po vojni, nato pa opustili. Da je zemljišče Gradisovo, so ponovno ugotovili lani, ko so delavci Savskih elektrarn občino zaprosili za legalizacijo treh igrišč za tenis, ki so jih zgradili na tem prostoru.

Tako je septembra lani komunalna inšpekcija Mestne uprave za inšpekcijske službe Ljubljana z odločbo naložila Gradisu, da mora z neurejenega nezazidanega zemljišča odstraniti odpadni material in razne odpadke, ki so se nabrali v preteklih letih.

Ko so delavci Gradisa na osnovi odločbe pričeli sanirati nekdanjo gramoznico, so ugotovili da bi s sorazmerno majhnimi stroški (gramoznico je bilo itak potrebno urediti) lahko postavili rekreacijski center za Gradisove

delavce ljubljanskega področja. Tako je bilo združeno nujno s koristnim.

Tozdi ljubljanskega bazena so s posebnim samoupravnim sporazumom združili potrebna sredstva, pri urejanju igrišč pa so pomagale tudi Savske elektrarne, ki so Gradis tudi zaprosile za soglasje, da lahko obdržijo igrišča, za kar so ponudili tudi odškodnino. Gradis jim je soglasje dal.

Igrišča so praktično že zgrajena, potrebno bo urediti le še nekaj manjših del, kot je pokrivanje stavbe za garderobo in nameščanje zaščitnih platen, tako da bo rekreacijski center odprt že 1. septembra. Po dopustih bodo lahko naši delavci nadaljevali z rekreacijo kar na Gradisovem športno rekreacijskem centru v Klečah.

M. M.

KK Gradis Maribor v 2. slovenski ligi

Lep uspeh kegljačev

Kegljanje je v Gradisu izredno priljubljen šport. Poleg prve ekipe KK Gradis, ki nastopa v 1. zvezni ligi, obstaja kegljaška sekcija skoraj v vsakem tozdu. Lep uspeh so pred kratkim dosegli kegljači KK Gradis Maribor v katerem nastopajo predvsem tekmovalci iz Kovinskih obratov Maribor in nekaj zunanjih, saj so postali prvaki občinske kegljaške zveze. Premagali so tako močne ekipe kot so Impol, MTT in Krilato kolo.

Te zmage so jim omogočile, da so se potegovali za vstop v drugo slovensko ligo. V kvalifikacijah so dvakrat premagali Črno iz Koroške. V Prevaljah je bilo 5067:4921, v Mariboru, na kegljišču Konstruktorja, pa 4880:4690.

Za KK Gradis Maribor so nastopili naslednji igralci in skupaj dosegli sledeče rezultate: Pavli Šauperl 1698 kegljev, Milan Strah 1673 kegljev, Robi Weinstein 1619, Vinko Mandl 1667 kegljev, Jože Golob 1662 kegljev in Igor Zvezič 1626 kegljev.

S samim nastopanjem v drugi slovenski ligi pa bodo, kot pravi predsednik KK Gradis Maribor **Pavli Šauperl**, nastopile težave predvsem finančne narave, kajti v drugi ligi gre za tekmovanja izven Maribora, kar bo povezano z večjimi potnimi stroški, obnovili pa bi radi tudi športno opremo.

Tega denarja v klubu nimajo, vendar upajo, da se bo zadeva s pomočjo delovne organizacije uredila, in da bodo lahko tekmovali v višjem razredu, kjer jim je po rezultatih tudi mesto.

Ekipe v naslednji sezoni želimo veliko uspeha in čim več podrtih kegljev.

Srečko Friš

8. letne športne igre sozda GLG

LIO šesti

Za šport že dolgo pravijo, da združuje ljudi. To je bil tudi eden izmed osrednjih motivov, ko so pred leti sklenili na seji sindikata sozda Gorenjsko lesno gospodarstvo (GLG), da bodo vsako leto prirejali športne igre. Letošnje so bile že osme, udeležilo pa se jih je 250 tekmovalcev iz osmih delovnih organizacij, članic sozda GLG.

Prvotno je bil za organizatorja iger določen Gradisov tozid LIO Škofja Loka, ker pa so le nekaj pred tem organizirali Gradisove igre, je pripravo sozdovih iger prevzela Jelovica Škofja Loka in nalogo uspešno opravila.

Igre so potekale v športni dvorani Poden v Škofji Loki, odprla pa sta jih direktor Jelovica **Matjaž Čepin** in predsednik sozda GLG **Rok Gašperšič**.

Seveda je bilo po končanem tekmovanju slovesno. Tokrat so se vsi zbrali v menzi LIO na Trati. Podelitev pokalov, priznanj, nagrad in spominskih daril je bila bučno spremljana in nagrajena z aplavzi za vse najboljše.

Prvo mesto je osvojila Jelovica (pokal za skupno zmago so osvojili že petič, kar pomeni, da bo pokal ostal pri njih v trajni lasti, za prihodnje leto pa bo treba kupiti novega), drugi je bil Alples Železniki, tretji LIP Bled, četrti Aero Medvode, peti Zlit Trzič, šesti LIO Škofja Loka, sedmi GG Kranj in osmi GG Bled.

Tekmovalci LIO so bili najuspešnejši v streljanju za moške, kjer so osvojili prvo mesto, strelke so bile druge, prav tako nogometaši.

Breda Krt

GRADISOV VESTNIK

je glasilo delovne organizacije GIP GRADIS

Izdaja ga odbor za informacije: Srečko Friš – predsednik, člani: Marjan Čebokli, Aleksander Bojanič, Franjo Štromajer, Polona Kejžar in Milan Marčič – tajnik.

Glavni, odgovorni in tehnični urednik: Cveto Pavlin.

Člani uredniškega odbora: Aleksander Bojanič, Vinko Damjan, Ivanka Golob, Polona Kejžar, Ludvik Rudolf, Tatjana Savinšek in Franjo Štromajer.

Tisk: Tiskarna Ljudska pravica Ljubljana

Naklada: 9.100 izvodov

Naslov uredništva: GIP GRADIS, Gradisov vestnik, Šmartinska 134a, 61000 Ljubljana.

Telefon: (061) 441-422, int. 232 in 220